

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 17 SEPTEMBER 1930

No. 768

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.
COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Rûigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

16 SEPTEMBER 1930.

Tegen het einde van deze berichtswEEK werd op de daggeldmarkt eenige verruiming merkbaar. Van 2½ pCt. liep de rente tot 1¼ pCt. terug. Op de discontomarkt valt daarentegen eenige terughoudendheid der geldgevers waar te nemen; wellicht denkt men binnenkort tot betere rente dan de tegenwoordige belegging voor zijn middelen te vinden. De noteering was dan ook iets hooger nl. 1¹⁵/₁₆ pCt. Prolongatie 1¼ pCt. à 2 pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van f 400.000 te zien. De beleeningen blijken met f 2,5 miljoen te zijn teruggelopen. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met f 8,2 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelfde hoogte. De zilvervoorraad klom met f 200.000. De post papier op het buitenland blijkt met f 5,4 miljoen te zijn toegenomen, terwijl de diverse rekeningen onder het actief een vermindering van f 5,6 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie daalde met f 12,1 miljoen. De rekening-courant-saldi vermeerderden met f 700.000. Het beschikbaar metaalsaldo is f 4,7 miljoen hooger dan verleden week. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 50.

* * *

Op de wisselmarkt ging betrekkelijk weinig om. De koersen waren over het algemeen flauw. Op den laatsten dag deed ook de voorloopige uitslag van de Duit-

sche verkiezingen zijn invloed gevoelen. De Dollar koers in Londen was heel onzeker. Van 4.8623 liep de noteering eerst terug op 4.8640 om daarna geleidelijk aan vaster te worden en tot 4.8595 op te loopen. De Dollar hier te lande, die op 2.4840 opende liep op tot 2.4848 om op 2.4836 te sluiten. De invloed van den vasten Dollar in Londen is hier grootendeels tot uitdrukking gekomen in een flauwe stemming voor het Pond, waarbij de politiek misschien ook nog meesprak. Van 12.07½ daalde de koers tot 12.06½. Marken waren onzeker en fluctueerden nog al: 59.18½—59.14½—59.18—59.14. (Dollars tegen Marken 4.1970—4.20, Ponden tegen Marken 20.40%). Fransche Francs na 9.74½, 9.75½. (Ponden tegen Francs 123.76). Belga's 34.65½—34.63. Zwitsersche Francs veranderden aanvankelijk weinig en schommelden rond 48.20; slot 48.18½. De Spaansche Peseta noteerde met kleine fluctuaties ca. 27.15. De Spaansche regering heeft thans een speciaal bureau-Centro Oficial de Contratacion de Moneda — gesticht, waar de geheele wisselhandel in geconcentreerd is. De Argentijnsche Peso was in het eerst vast en noteerde zelfs een oogenblik boven de 92, waarop een teruggang tot 90½ volgde; het slot was eerder biedend. Milreis waren beter en kwamen van 24½ op 25 ¾. Uruguay Pesos 2.07. Canada hooger 2.48½. Yen 1.22½. Rupees 89%.

Op de termijnmarkt weinig verandering. Slechts Dollars wat hooger; één en driemaands noteerden ten slotte resp. 2—3½ en 3—5 punten agio.

LONDEN, 15 SEPTEMBER 1930.

Behalve op Dinsdag, toen men van eenige vraag naar geld spreken kon, was de markt zeer ruim van leengeld voorzien, zoodat de namiddagprijzen laag, hier en daar niet hooger dan 1 pCt., waren.

De poging om het disconto hooger te maken, mislukte dan ook volkomen, daar een prijs van 2¹/₃₂—³/₃₂ werd genoemd met zaken op 2¹/₁₆ pCt. Genoemde poging is niet van geldige redenen ontbloomt, daar het particulier disconto in de eerste plaats te laag is in verhouding tot het bank-disconto en verder omdat Dollars belangrijk duurder zijn geworden (4.86). Deze herstelden zich in dezen tijd van het jaar niet gemakkelijk, daar voor aankopen van de Amerikaansche oogsten in de eerstvolgende maanden Dollars gevraagd zullen worden. Verder blijft Parijs nog steeds hoog genoteerd, zoodat alle goudaanvoeren in de open markt daarheen hun weg vinden en de Bank van Engeland geen gelegenheid krijgt om haar goudvoorraad verder te vergrooten.

Schatkistpromessen werden Vrijdag voor denzelfden prijs van 2³/₃₂ pCt. toegewezen, waarbij opviel dat het animo, met het oog op een vervalldag van het papier (2e helft December), grooter was dan in de laatste weken het geval was geweest.

DE CRISIS IN DE RUBBERCULTUUR.

I.

De mededeeling van den Gouverneur der Straits Settlements, gedaan na ruggespraak met den Gouverneurs-Generaal van Nederlandsch-Indië, dien hij zoojuist had bezocht, dat de beide regeeringen niet bereid zijn maatregelen te nemen ter verkrijging van een kunstmatige beperking van de rubberproductie, heeft in kringen van belanghebbenden groote ontmoediging verwekt. De rubberprijs te Londen zakte tot beneden 4 d. per pond, de laagste notering die ooit werd geboekt en vele perscommentaren, die zich voor een groot deel baseeren op vroegere en meer recente uitslatingen van rubberproducenten zelf, hierop neerkomende, als zou de thans definitief verworpen restrictie het laatste redmiddel voor de cultuur zijn geweest. dragen er het hunne toe bij om het bestaande pessimisme te versterken.

Men heeft er zelfs de Regeering van Nederlandsch-Indië een verwijt van gemaakt, dat men een zoo belangrijke beslissing heeft moeten vernemen via den Gouverneur van de Straits Settlements. Zoowel dit verwijt als de volslagen moedeloosheid, die zich van belanghebbenden heeft meester gemaakt, zijn een bewijs, dat men, te zeer bevangen door een ijdele hoop, zich niet meer objectief rekenschap heeft gegeven van de feiten. Immers, afgezien van de reeds duidelijke mededeelingen van den Directeur van Landbouw, heeft de Regeering in haar Memorie van Antwoord aan den Volksraad, waarvan de tekst ons reeds den 2en Juni telegrafisch bereikte, verklaard, dat Zij „een daadwerkelijk ingrijpen harerzijds met de bedoeling het verloop van het economisch gebeuren te beïnvloeden, theoretisch en practisch niet te verdedigen acht daar de gevolgen van een zoodanige inmenging zich bezwaarlijk laten overzien.” Zij voegde daaraan toe, dat in dien gedachtengang destijds ook de besprekingen van wijlen den heer Marinus met de Directeuren van Binnenlandsch Bestuur en Landbouw en de Hoofden der betrokken gewesten waren verlopen.

Het moge dus waar zijn, dat tijdens het bezoek van wijlen den heer Marinus de verwachtingen van de voorstanders eener oogstbeperking onder beschutting van regeeringsmaatregelen hoog gespannen waren, omtrent de inzichten van de Regeering, zooals die zich na ampele beschouwing van het voor en tegen van zoodanige maatregelen hadden gevormd, kon na het verschijnen van de Memorie van Antwoord geenerlei misverstand meer bestaan. Even begrijpelijk als het is, dat de Gouverneur van de Straits de gelegenheid van zijn bezoek heeft te baat genomen om de zaak nog eens met den Gouverneur Generaal te bespreken en hij belanghebbenden van het resultaat van die besprekingen onmiddellijk na zijn terugkeer op de hoogte heeft gesteld, is het duidelijk, hoe men over de restrictie zelf ook moge denken, dat er voor de Nederlandsch-Indische Regeering géén aanleiding bestond tot herhaling van een verklaring, die reeds drie maanden tevoren op de daarvoor het meest geëigende plaats was afgelegd. Dat de Nederlandsch-Indische Regeering belanghebbenden onlangs zou hebben overrompeld, kan dus moeilijk worden volgehouden. Wie dat desniettemin doet heeft drie maanden lang de oogen voor de feiten gesloten gehouden. Van een plotselinge verandering van de situatie is inderdaad geen sprake.

* * *

Hoe het zij, men weet nu, dat men zijn zorgen, in dit geval niet op den Staat kan overplanten, en dat men, zoo men niet tevreden is met den huidige gang van zaken (en dat kan men bezwaarlijk zijn) zelf aan de verbetering van den toestand zal hebben te arbeiden. Dat men van de noodzakelijkheid daartoe nog niet over de geheele linie doordrongen was, dat men kostbaren tijd heeft laten voorbijgaan met het wachten op een maatregel, waarvan men reeds lang diende te weten dat zij niet zou komen, heeft een toestand van onvoorbereidheid bij een deel der producenten teweeg-

INHOUD.

	Blz.
DE CRISIS IN DE RUBBERCULTUUR I door G. A. P. Weyer	824
Duitschland en de naleving van internationale verdragen door Mr. A. N. Molenaar	826
Arbeid van ons Parlement door Prof. Mr. C. W. de Vries	827
De Millioenennota	828
AANTBEKENINGEN:	
Een Zwitsersche fixed trust	835
Indexcijfers van scheepsvrachten	835
MAANDCIJFERS:	
Posterijen, Telegrafie en Telefonie	835
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	836—842
Geldkoersen.	Bankstaten.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
	Verkeerswezen.

gebracht, die, nu zij dat zelf gaan beseffen, hen met één slag allen moed doet verliezen. Het is stellig voor een goed deel aan deze moedeloosheid te wijten, dat de notering te Londen beneden 4 d en te New York beneden 8 cents per pond daalde. In hoeverre die volkomen ineenstorting van de rubbermarkt tevens veroorzaakt is door het optreden van een machtige baissepartij, valt moeilijk te beoordeelen, maar indien dit inderdaad het geval is, dan valt het niet te ontkennen dat deze de kracht voor haar actie heeft geput uit het pessimisme van de producenten zelf, uit het feit vooral dat zij, ter correctie van de bestaande en na de verklaring van Sir Cecil Clementi versterkte ontmoediging, geen enkel opwekkend woord hebben laten hooren, en dat van hen nog geen maatregel van constructieven aard is uitgegaan.

* * *

Dit laatste was ook moeilijk te verwachten, omdat de organisatie van de rubberproducenten niet de beschikking heeft over een apparaat, dat haar aan de voor het nemen van zoodanige maatregelen noodige gegevens zou kunnen helpen. Men heeft zich tot nu toe voornamelijk vergenoegd met het propageeren van de stelling, dat als men nu maar over de geheele linie tot beperking van den oogst volgens een bepaalde ratio zou overgaan, de prijs dan zoodanig zou stijgen, dat de cultuur voor allen weer op een loonende basis zou komen. Toch is deze stelling allermint een wet van Meden en Perzen, gelijk het stopzetten van den tap gedurende de maand Mei thans wel afdoende heeft geleerd. Inderdaad moet, gelijk Prof. Treub het in het Hoofdstuk over Nederlands' Koloniale Economie in zijn „Hoofdstukken uit de Geschiedenis der Staatshuishoudkunde” duidelijk uitdrukt, getracht worden een middel te vinden om grotere stabiliteit in de rubberprijzen te brengen, nu de cultuur ook een inlandsche cultuur geworden is, maar welk middel of complex van middelen dat zal moeten zijn, valt zonder een uiterst grondig onderzoek niet te zeggen.

Indien men alleen maar neemt het vraagstuk van de inlandsche rubbercultuur, dan valt het op, hoezeer men zich heeft laten verleiden hierover meeningen te verkondigen, die slechts gebaseerd waren op losse waarnemingen in bepaalde streken, soms zelfs op eenvoudige bespiegelingen, meeningen die na eenigen tijd bleken, althans in hun algemeenheid, volkomen onjuist te zijn. Heeft men aanvankelijk gedacht, daarbij uitgaande op eenige van de Regeering uitgegane publicaties over bepaalde landstreken, dat bij een zekeren rubberprijs (een veelvoud overigens van de tegenwoordige notering), de inlandsche productie automatisch zou worden stopgezet, omdat de tap, bij het bestaande deelbouwsysteem voor den van Java gekomen arbeider niet meer loonend zou zijn, later bleek, dat onder drang van de economische situatie de tuinbezitter zelf tezamen met zijn familie in veel gevallen zooveel arbeid kon verrichten, dat men de Javaansche hulparbeiders missen kon en toch dezelfde productie kon behalen. Onze kennis van de toestanden in de streken waar de rubber een volkscultuur is geworden is dus onvoldoende geweest, of liever, wij zijn onvoldoende au fait gebleven en hebben de verschillende gegevens, die stuk voor stuk uitmuntend zijn geweest en destijds met grooten zorg zijn verzameld,

onvoldoende verwerkt en bijgehouden tot een ook op dit oogenblik nog bruikbaar geheel.

Thans slaan velen in een ander uiterste over door het verbreiden van de meening, dat de inlandsche productie diermate zal toenemen, dat de inlandsche extensieve cultuur de Europeesche intensieve volkomen zal overvleugelen en dat er voor de laatste dus geen plaats onder de zon meer zal zijn. Met al deze voorspellingen heeft men minstens twee kardinale fouten gemaakt. De eerste fout is, dat men zijn opinie vormt en ten beste geeft, zonder dat men eerst is overgegaan tot een zeer grondige, tot in bijzonderheden afdalende bestudeering van het vraagstuk in al zijn geledingen, tot een nauwgezette analyse van de economie van de betrokken landstreken, die in dit opzicht zeker niet alle over één kam geschoren mogen worden, tot een minitieuze coördinatie van alle aanwezige en nog te verzamelen gegevens. De tweede fout is, dat men zich de maatschappij, speciaal ook de inlandsche, te zeer als een statisch organisme heeft gedacht, terwijl dat organisme in werkelijkheid dynamisch en elastisch is, een fout, die bijv. de Java-suikercultuur, met haar groote, steeds up to date gehouden kennis van de economie van de dessa, bij de bestudeering van een soortgelijk vraagstuk stellig nooit zou hebben gemaakt. Waar men bijv. eenzijdig aan den lijve heeft ondervonden en nog dagelijks ondervindt, hoe moeilijk het overplanten van werkkrachten naar streken met een te geringe eigen bevolking is, schijnen zij, dit de overvleugeling van de Europeesche cultuur door de inlandsche voorspellen thans voetstoots aan te nemen, dat de inlandsche rubberplanter voor een zooveel malen grotere productie gemakkelijk de beschikking zal hebben over voldoende geïmporteerde arbeidskrachten, een feit dat toch allerminst vast staat en zelfs in hooge mate onwaarschijnlijk lijkt, maar dat toch in ieder geval wel eens grondig mag worden onderzocht, alvorens men den eigen doodsklok gaat luiden.

* * *

Wat de Europeesche cultuur betreft staat het allerminst vast, hoezeer men ook met schrijver dezes overtuigd is van het hoge wetenschappelijke peil, waarop deze zich dank zij de proefstations en de praktijkmannen heeft weten te stellen, dat de tegenwoordig gevolgde methoden onder de huidige omstandigheden inderdaad voeren tot het hoogste kapitaalsrendement, resp. de meest juiste zijn, om in een verliesperiode, als waarin wij ons thans bevinden, de tekorten zooveel mogelijk te beperken. Dit dient terdege te worden nagegaan. Dit onderzoek zal zeer worden vergemakkelijkt met behulp van het reeds door de proefstations en verschillende ondernemers zelf verzamelde materiaal in zake onderhoud, tapmethoden e.d. De beschouwingen hierover moeten, meer dan tot dusver geschiedde, gebracht worden van het terrein van de cultuurtechniek naar dat der bedrijfseconomie, die rekening houdt met de in een paar jaar tijds zoo radicaal gewijzigde omstandigheden. Het zal dan waarschijnlijk blijken, dat men zijn belangen niet het beste dient, door uitsluitend aan te sturen op een zoo laag mogelijken gemiddelden kostprijs voor de geheele onderneming, te bereiken door de productie zoo hoog mogelijk op te voeren, omdat niet ieder pond rubber stijging van winst, resp. vermindering van verlies beteekent, maar integendeel een gedeelte van de productie, met name die der jonge, nog weinig producerende tuinen en van te oude of slechte tuinen, het verlies vergroot. Dergelijke becijferingen zullen dan ongetwijfeld dikwijls tot het besluit voeren den tap in bepaalde complexen stop te zetten of uit te stellen, omdat de tap- en bereidingskosten van de uit die complexen verkregen rubber niet meer worden goedge maakt, en dit zal voeren tot een natuurlijke en zeer doelmatige oogstbeperking, die, afgezien van mogelijke verdere gevolgen, in ieder geval het verlies der onderneming binnen zeer nauwe grenzen houdt. Dit maakt het natuurlijk niet overbodig bij voortduren te blijven streven naar een zoo hoog mogelijke pro-

ductie per H.A. want die hooge productiviteit is op den duur ongetwijfeld de ruggegraat van de Europeesche cultuur, maar meer dan tot dusver zal men daarbij moeten letten op de beschikbare middelen en op het kapitaalsrendement, dat voor de cultuur als redelijk moet worden aangemerkt.

Het lijkt waarschijnlijk, dat dergelijke calculaties in verschillende gevallen zullen voeren tot stopzetting van den tap en misschien op den duur zelfs tot prijsgeving van den rubberaanplant op complexen waarvan het productievermogen te zeer achterblijft bij wat bij toepassing der nieuwste cultuurmethoden mogelijk is. Er behoeft evenwel vóór de cultuur in het algemeen genomen geen reden te zijn om in zak en asch te zitten. Dat de geheele Europeesche cultuur ten doode zou zijn opgeschreven is een volkomen onbewezen stelling.

Het feit, dat men nergens, maar speciaal niet daar waar men met contractarbeiders werkt, de productie elk oogenblik naar believen kan inkrimpen en uitzetten al naar gelang van den rubberprijs, compliceert het probleem, maar maakt het geenszins onoplosbaar. Men zal met deze omstandigheid bij zijn calculatie natuurlijk rekening houden en men zal zich, dat doende, in vele gevallen tevreden moeten stellen met minder dan het theoretische optimum.

Wat de bereiding betreft zal men stellig de reeds aangevangen pogingen voortzetten om afnemers te bewegen genoeg te nemen met een minder minitieuus afgewerkt en minder kostbaar verpakt product dan tot dusver. Afwerking en verpakking zijn reeds lang niet meer in overeenstemming met den lagen prijs, dien de markt voor het artikel betaalt. Een breed ongezette, goed gecoördineerde en op grondig onderzoek van de werkelijke eischen van de rubberverwerkende industriën gegronde actie is daarvoor een vereischte.

* * *

Het zal dus noodig zijn, dat de cultuur, meer dan zij tot nu toe deed, zich toespitst eenzijdig op een economische oriëntering ten aanzien van haarzelf in haar vollen omvang, dus met inbegrip van de inlandsche aanplantingen, anderzijds op een individuele economische bedrijfspolitiek. Voor het eerste deel van die taak zal zij haar uitnemend georganiseerde proefstations, mits aangevuld met voor hun taak volkomen berekende en met de tropische economie goed vertrouwde economen, zeer goed dienstbaar kunnen maken terwijl verder ongetwijfeld zal kunnen worden beschikt over de ervaringen van den economischen dienst van het Departement van Landbouw. Voor de vervulling van het tweede deel van de taak zal ieder ondernemer zelf hebben te zorgen; mits de richtlijnen duidelijk worden uitgezet en om advies zal kunnen worden aangeklopt bij de op dat punt dan beter geoutilleerde proefstations, zal ieder administrateur zelf de becijferingen kunnen uitvoeren, die voor het nemen van beslissingen inzake de bedrijfspolitiek noodig zijn.

Dat is dus de arbeid, die aan gene zijde van den evenaar thans in de allereerste plaats moet worden verricht. Indien iedere directie haar beheerders in Indië van de noodige wenken en gegevens voorziet, men terughoudendheid op het punt van mededeeling van ervaring laat varen en b.v. het Algemeen Landbouw Syndicaat en de Plantersverenigingen in georganiseerd overleg zich voor de zaak spannen zal werk worden verricht, dat niet slechts nuttig, maar onder de gegeven omstandigheden absoluut noodzakelijk is. Over de daaraan verbonden kosten zal men heen moeten stappen. Het is geld, dat zijn rente dubbel en dwars zal opbrengen.

Maar daarnaast zal men aan deze zijde de hand aan den ploeg moeten slaan. Daarover nader in het vervolg op deze beschouwingen.

G. A. P. WEYER.

Slot volgt.

DUITSCHLAND EN DE NALEVING VAN INTERNATIONALE VERDRAGEN.

In het eerste stadium van de Duitsch-Finsche onderhandelingen heeft de F.N.Z. hier te lande aanleiding gevonden zijn leden op te wekken Deutsche goederen te boycotten. Deze houding van een onzer belangrijke vereenigingen op het gebied van den zuivel vloeide niet voort uit Deutsche maatregelen van protectionistischen aard. Immers, hoe men ook over de wenschelijkheid van de verhooging van tariefposten ter bescherming van land- en tuinbouw moge denken, een Nederlandsche organisatie zal niet spoedig overgaan tot het boycotten van artikelen uit een land, dat ter bescherming van zijn binnenlandsche welvaartsbronnen een andere handelspolitiek wil volgen dan Nederland.

Anders wordt intusschen de zaak, indien de buitenlandsche staat den sterken indruk wekt zich aan een nauwgezette uitvoering van op zich genomen internationale verplichtingen te willen onttrekken. De F.N.Z. nu heeft in het eerste stadium van de Duitsch-Finsche onderhandelingen zijn boycot-actie naar ons gevoelen aangevangen, omdat de republiek aan onze Oost-grenzen het voornemen had zijn handelsverdrag met Finland in wederzijdsch goedvinden op te zeggen, terwijl daaraan een z.g. particuliere overeenkomst werd verbonden, die een vaste afname tegen gefixeerden prijs van Finsche zuivelproducten insloot. Hierdoor werd naar veler gevoelen in Nederland de meestbegunstigings-clausule, in ons verdrag met Duitschland neergelegd, met voeten getreden en het was daarom, dat niet alleen in de kringen van den zuivelbond, maar vrijwel unaniem ontstemming jegens dit symptoom van Deutsche economische politiek naarvoren kwam.

Tot opzegging van het Duitsch-Finsche handelsverdrag is het toen niet gekomen. De particuliere overeenkomst tot verplichte afname van Finsche boter en kaas heeft Duitschland niet durven sluiten. De boycot werd voorloopig opgeheven, maar hiermede is ongetwijfeld terzake van de beoordeeling van de Deutsche handelspolitiek het laatste woord niet gesproken. Een nieuwe overeenkomst is tusschen Duitschland en Finland getekend en ook deze geeft wederom tot gegronde critiek aanleiding. En helaas is dit niet de eenige steen des aanstoots.

Er zijn verschillende verschijningen in de economische politiek van onzen Oostelijken nabuur, die de goede betrekkingen tusschen beide landen dreigen te verstoren. Zelfs de handelspolitiek, die elke soevereine Staat naar eigen goedvinden kan vaststellen, wordt op een zoodanige wijze gevoerd, dat de daardoor ontstane ontstemming in ons land wel verklaarbaar is.

Zoo heeft Duitschland bijv. door een reeds sedert jaren bestaand systeem van „Einfuhrschein“ het buitenland tegen zich ingenomen. Men kent het systeem der Einfuhrschein, waardoor de Deutsche landbouw in de gelegenheid wordt gesteld op de buitenlandsche markt te dumpen. Het komt op het volgende neer: de Deutsche exporteur van zekere landbouw- en voeteelproducten, bijv. varkens, krijgt van de douaneadministratie een papier (Einfuhrschein) dat kan strekken tot betaling van invoerrechten op een bepaald kwantum van andere met name genoemde goederen (bijv. maïs), die men in Duitschland zou willen importeerden. Het verstrekken van een Einfuhrschein, welks waarde de exporteur (van de varkens) kan te gelde maken door verkoop aan een importeur (van maïs) is dus niet anders dan het geven van een exportpremie.

Ofschoon Duitschland door deze politiek geen enkele internationale verplichting schendt, wekt dit min of meer geraffineerde stelsel van bescherming in ons land grooten wrevel, omdat het den Deutschen export op onnatuurlijke wijze in allerlei richtingen forceert. Maar over deze en andere vormen van directe of indirecte bescherming wilden wij heden niet in het bijzonder schrijven. Thans lijkt ons belangrijker de

vraag of en in hoeverre Duitschland kan worden verweten, dat het zijn internationale verplichtingen niet loyaal naleeft.

* * *

Houden wij ons allereerst bezig met de veterinaire invoer-contingenten, die Duitschland af en toe aan bepaalde Staten toekent. Duitschland handhaaft „aus wirtschaftlichen Gründen“ tegenover bepaalde landen, o.a. tegenover Nederland en Polen, veterinaire invoerverboden voor slachtvee, waarbij het argument van bescherming van den Deutsche veestapel tegen besmettelijke ziekten wordt gehanteerd, eenvoudig om de concurrentie er uit te houden. Merkwaardig is intusschen, dat Polen bij het jongste handelsverdrag een invoer-contingent van 250.000 varkens kreeg, waarbij dus plotseling geen vrees voor besmetting meer scheen te bestaan. Nog merkwaardiger is echter, dat Litauen zijn vee geheel vrij tot ver in Duitschland mag invoeren alvorens het gekeurd wordt; alsof de veterinaire dienst in Litauen zooveel beter is dan in ons land! Duitschland gaat zelfs zoover, dat het ook den doorvoer van ons vee verbiedt, waardoor een goede afzetmarkt voor ons vee in Tsjecho-Slowakije onbereikbaar is. Het is zacht uitgedrukt „fraglich“ of Nederland in dit opzicht geheel als meestbegunstigde natie wordt behandeld.

In de tweede plaats vraagt de oprichting van de „Reichs-Maisstelle“ onze aandacht. Duitschland is o.i. door het in het leven roepen van deze instelling een weinig aantrekkelijken weg ter ontcoming aan eenmaal vorleende tarieffixaties opgegaan. De geschiedenis is genoegzaam bekend: toen de rechten op rogge en gerst verhoogd waren bleek het aan Joego-Slavië bij verdrag toegekende recht op maïs van 2.5 Mark per 100 KG. een beletsel om dit concurreerende product er buiten te houden. Bij een wet werden toen alle importeurs van maïs verplicht hun invoer aan een „Reichs-Maisstelle“ aan te bieden. Deze kocht de maïs op en zette bij wederverkoop een Monopolgebühr van 7 Mark per ton op den prijs, waardoor voor de maïs de concurrentie met de rogge was uitgeschakeld en het doel bereikt. In werkelijkheid was immers het invoerrecht van 2½ tot 9½ Mark verhoogd.

Nederland is bij deze „Reichs-Maisstelle“ als niet-maïs exporteerend land niet direct betrokken. Maar wel is hier te lande de indruk levendig geworden, dat wat met de maïs is gebeurd ook met andere artikelen kan geschieden en dat het dus allerminst is uitgesloten, dat ook ons land de nadeelen van een dergelijke ontduiking van verdragsbepalingen eens zal ondervinden. Wie — gelijk schrijver dezes — op een goede verstandhouding tusschen Duitschland en ons land prijsstelt, kan slechts diep betreuren, dat onze nabuur tot dergelijke gekunstelde middelen op handelspolitiek gebied zijn toevlucht neemt.

Ook in betrekking tot het Duitsch-Zweedsche handelsverdrag, waarbij voor 6000 Zweedsche runderen een verlaagd invoerrecht werd toegekend, vertoont de Deutsche handelspolitiek geen schoone lei. Immers, in dergelijke gevallen hebben andere staten het volste recht zich op de meestbegunstigings-clausule in hun verdragen met Duitschland te beroepen. Denemarken heeft dit dan ook werkelijk gedaan, maar niet meer kunnen verkrijgen dan een gelijk invoer-contingent als Zweden. Hier is reden tot critiek, een critiek, die wij misschien niet naarvoren zouden brengen, wanneer de contingenten slechts een klein percentage van den invoer in Duitschland betroffen. Gansch anders komt de zaak intusschen te staan, wanneer gelijk in het Zweedsche geval het contingent den normalen uitvoer uit dat land naar Duitschland in zijn vollen omvang vertegenwoordigt. Een gelijk contingent zou voor andere staten, die veel meer naar Duitschland plegen te leveren, slechts aan een procentueel gering gedeelte van hun export ten goede komen. Dit is geen billijke en even gunstige behandeling en hier mag op grond van de meestbegunstiging naar onze meening een

evenredig contingent worden geëischt. Denemarken kan zich o.i. terecht over Duitslands houding beklagen.

Dat ons verlangen naar proportioneele invoercontingenten niet overdreven is blijkt wel uit het feit, dat men er in Frankrijk blijkbaar evenzoo over denkt. België had namelijk voor een bepaald aantal paarden een tariefreductie in Frankrijk gekregen; de Nederlandsche regeering vroeg diezelfde gunst voor Nederlandsche paarden en wij kregen toen een contingent, dat in dezelfde verhouding tot onzen uitvoer staat, als het Belgische contingent tot den Belgischen uitvoer.

De nieuwe overeenkomst, tusschen Duitsland en Finland getroffen, opent de mogelijkheid, dat Nederland, ondanks zijn recht op meestbegünstiging in Duitsland, zeer veel ongunstiger behandeling voor zijn boter en kaas zal ondervinden dan voor Finland het geval is. Finland heeft nl. toegestemd in een loslaten van de fixatie van het Deutsche recht op boter op 27½ Mark, waardoor dit automatisch tot het autonome tarief van 50 Mark wordt verhoogd. Intusschen is Duitsland, wijl geen andere handelsverdragen hem binden, vrij dit autonome recht nog verder b.v. tot 80 of 100 Mark te verhoogen. Maar indien het dit doet, treedt een andere bepaling van het nieuwe Duitsch-Finsche protocol in werking, hierop neerkomend, dat in dat geval Finland gedurende 2½ jaar voor een hoeveelheid van 5000 ton boter per jaar niet meer dan 50 Mark per 100 KG. zal behoeven te betalen, en daarna niet meer dan 40 Mark. Dit contingent is meer dan Finland normaliter naar Duitsland exporteert. Zou Duitsland ons op grond van de bestaande meestbegünstigingsclausule dus niet meer dan een even groot quantum toestaan, dan is daarmede slechts 14 pCt. van onzen uitvoer gedekt. Wil Duitsland Nederland recht doen, dan zal het gefixeerde recht van 50 Mark te onzen aanzien aan een hoeveelheid van 36000 ton moeten worden gebonden.

Het zal den belangstellenden lezer intusschen duidelijk zijn, dat de vraag, welke interpretatie Duitsland aan de meestbegünstigingsclausule in dit verband zal geven, van grooten invloed kan zijn op de stemming hier te lande. Het is niet aan te nemen, dat de verschillende groepen van belanghebbenden zich zonder ernstig protest zouden neerleggen bij een zoodanige interpretatie van de meestbegünstigingsclausule, waardoor Finland zijn ganschen export tegen een bepaald invoerrecht in Duitsland zou zien „veilig gesteld”, terwijl dat zelfde recht niet voor ons zou gelden.

* *

Wie met ons de groote beteekenis van een wederzijdsche goede verstandhouding inziet kan slechts hopen, dat de Deutsche Regeering van de dwalingen haars wegs zal terugkomen. De uitvoering van het Duitsch-Finsche handelsverdrag biedt haar daartoe in meer dan één opzicht gelegenheid. Wij wezen zoeven op de contingenten-kwestie, maar ook de handelsconventie van Genève legt Duitsland verplichtingen op, die het slechts ten nadeele van zijn goeden naam door gekunstelde constructies of het opwerpen van excepties kan ontgaan. Juist Nederland, dat zich met Noorwegen, Denemarken en Engeland in de genoemde conventie tot verdergaande concessies dan andere staten bereid verklaarde, heeft recht op integrale uitvoering van de weliswaar nog niet geratificeerde, maar door alle staten als moreel bindend erkende handelsconventie van 24 Maart 1930. Dit verhindert niet, dat Duitsland zijn bestaand verdrag met Finland van 26 Juni 1926 geheel of gedeeltelijk wijzigt. Artikel VIII d der handelsconventie laat dit toe. Maar zijn daarvan tariefsverhogingen het gevolg, dan moet Duitsland volgens de procedure van art. 2, 20 dagen vóór de in werkingstelling dier verhogingen daarvan aan de onderteekenaars der conventie kennis geven, en aan landen, die zich daardoor gelijk

Nederland in hun exportbelangen benadeeld achten, gedurende 2 maanden daarna gelegenheid geven tot onderhandelingen over compensaties op andere producten.

Gelet op de stemming, die hier te lande als gevolg van Duitslands handelspolitieke manipulaties van den laatsten tijd reeds gewekt is en waarvan wij eenige symptomen in het bovenstaande hebben aangehaald, zouden wij het voor Duitslands reputatie in betrekking tot het naleven van internationale verdragen zeer betreuren, indien het zijn uit de handelsconventie voortvloeiende verplichting niet integraal nakwam.

* * *

Stelt Duitsland ons in betrekking tot het botercontingent in ongunstiger positie dan Finland en weigert het ons behoorlijke compensaties voor de tariefsverhoging op boter te geven, dan zal het rekening moeten houden met hernieuwde uitingen van ontstemming in de kringen der belanghebbenden. Dat deze — ook al zou een openlijke boycot achterwege blijven — de voorkeur voor Nederlandsch fabrikaat ten nadeele van den Duitschen export zou bevorderen lijkt nauwelijks twijfelachtig.

Duitsland en Nederland zijn in economisch opzicht sterk op elkaar aangewezen. Verwickelingen van welken aard ook kunnen de goede betrekkingen tusschen beide landen slechts schaden. Zulks wordt hier te lande gevoeld. Ook de Deutsche industrieelen schijnen — blijkens de courantenberichten — deze meening te deelen. Wij kunnen slechts de hoop koesteren, dat ook de Deutsche landbouw en vooral de Deutsche Regeering zich evenzeer van de gevolgen van een politiek, die zich met letter en geest van internationale verdragen niet verdraagt, rekenschap zullen geven. Nederland wil zeker de economische moeilijkheden waarin Duitsland verkeert niet verzwaren, maar ons land moet op Duitslands goede trouw bij het naleven van internationale verdragen kunnen rekenen. Wordt dit vertrouwen beschaamd en is daarvan een voor Duitslands economische positie nadeelige terugslag het gevolg, dan zal Duitsland dit geheel aan zichzelf hebben te wijten.

MOLENAAR.

ARBEID VAN ONS PARLEMENT.

Het Nederlandsche Parlement is weër bijéengekomen. Alle dagbladen hebben de Troonrede vermeld; de rijksbegroting van inkomsten en van uitgaven is ingediend en zal worden besproken, uitéengezet en becritiseerd. Daarna gaat het Parlement rustig aan den arbeid. „Men” merkt er in de eerste weken misschien niet zoo veel van. Wie goed oplet, waardeert het nuchtere, zakelijke karakter van den tegenwoordigen, positieven, rustigen arbeid van de beide Kamers der Staten-Generaal. Tegenover de ontzettende wijdoopigheid der schoone debatten uit de eerste jaren na 1848 — vooral toen de zakelijke behandeling van Thorbecke's groote wetgeving uit zijn eerste ministerie afgelopen was —, tegenover de eeuwigdurende herhalingen van hetgeen reeds goed was gezegd, alleen maar voor de propaganda van de eigen politieke denkbeelden zooals uit de jaren 1890—1914, zijn de Kamers nu nuchter en zakelijk. Wordt dit door ons volk niet gewaardeerd?

Ik stel de vraag met opzet en gaarne in dit blad. Meenen de zakenmensen nu werkelijk, dat onze volksvertegenwoordiging nog altijd als vanouds in hoofdzaak een praatcollege is? Men maakt elkaar dit zoo gemakkelijk wijs en praat dit elkaar ook zoo gaarne na.

Jaren geleden inderdaad hadden de debatten haast niets om het lijf. Na het liberaal élan van 1848—1852 beoordeele men nu eens de waarde van het parlementaire debat uit de jaren 1852—1860, of 1868—1875 of uit de perioden 1880—1887 en 1891—1896. Lager kan een politieke landsvergadering niet afzak-

ken. Natuurlijk zijn er dan daarnaast enkele perioden van echten politieken strijd, waaraan de namen van Kuyper, Nolens, Tak van Poortvliet, Van Houten, Troelstra, Cort van der Linden, Heemskerck, De Visser zijn verbonden, maar met een periode van élan is niet tegelijk de arbeid van het parlement teneinde, al gaat de belangstelling van het groote publiek achteruit. De waarde van den parlementairen arbeid mag los daarvan worden onderzocht. Wie dat doet, kan niet ontkennen, dat ook nu nog het Nederlandsche Parlement veel zeer noodzakelijken nuchteren arbeid verricht, zij het dan, dat de belangstelling daarvoor bij het groote publiek vermindert.

Ik zoude voor dit verschijnsel in dit blad de aandacht niet vragen, wanneer niet aan die verminderde belangstelling dikwijls verbonden werd de opvatting, dat de Kamer weinig voor ons volk presteert. Het is deze opvatting, die ik als misvatting wensch tegen te spreken.

Aanleiding tot die tegenspraak is de ontboezeming van Prof. Treub in zijn „Herinneringen en Overpeinzingen XXXVII”, opgenomen in de Haagsche Post van 30 Augustus 1930. Er is dan „verminderde belangstelling in het parlement” en de volksvertegenwoordiging zoude niet meer populair zijn door allerlei fouten, bij de samenstelling van volksorganen gemaakt, maar in het bijzonder doordat „het parlement overal hoe langer hoe verder buiten het werkelijke volksleven komt te staan.”

Het is ontzettend moeilijk de vooropgestelde vergelijking met „vroeger” — is bedoeld met enkele bepaalde vroegere perioden van nieuw élan? — te controleren, maar de conclusie van Prof. Treub lijkt mij in elk geval geheel onvoldoende. De eenige vraag is deze: werkt ons parlement nu in onzen tijd niet goed voor den arbeid of voor de functie, die nu, van dit parlement mag en moet worden verwacht?

Het „uitgaven-opdrijvend” parlement, beheerscht door voordeel trekkende parlementsleden en hoe langer hoe verder buiten het werkelijke volksleven staande, zoude, niet langer geroepen toezicht te houden op regeerders en koningen, in ons staatkundig leven eenige belangrijke functie niet meer hebben. Het parlement kwijnt; het heeft en verdient geen belangstelling.

Is dit het werkelijke beeld van ons parlement? Ware het beeld juist, dan zoude ook bij ons het parlement tot een schijnparlement zijn verlaagd.

Maar de zieke, waarover men klaagt, is levenslustig en gezond. Is er minder belangstelling dan vroeger, dan komt dat niet ten nadeele van het parlement. In het bijzonder de Tweede Kamer der Staten-Generaal is geworden een werk-college. Vroeger een zeer de aandacht trekkend spreek-college is zij nu geworden een weinig de aandacht trekkend werk-college. Is zij er daar minder om? Op de vorming van de ministeries heeft zij althans niet ongunstig gewerkt. Hoevele goede parlementaire redenaars waren tevens goede regeerders? Neen, de beroepskeuze voor minister wordt nu niet meer belemmerd, doordat men de goede redenaars moeilijk kon passeeren.

Maar om nog een geheel andere reden is ons parlement geen schijnparlement. Ons parlement heeft het — meer dan enig ander parlement ter wereld bij mijn weten — verstaan zelfbeperking toe te passen. Men doet het noodige en noodzakelijke op tijd af. Ons parlement is met de afdoening van eenig parlement-stuk niet ten achter. Het parlement weet, dat méér en méér weêr de maatschappij zichzelf helpt. Van een ontzettende nieuwe wetgeving, van „Vadertje Staat” uitgaande, is dan ook geen sprake.

* * *

In ons land bestaat, tot voordeel van parlement en regeering beide, een natuurlijk dualisme tusschen gouvernement en landsvergadering. Ieder heeft een eigen-sfeer. Zoude in moeilijke omstandigheden een tijdelijke, goedgeregelde dictatuur noodzakelijk zijn, een zich zelf beheerschend parlement als het onze zou-

de die noodzakelijkheid erkennen en reeds daardoor de scherpte der dictatuur verzwakken.

Ons parlement staat inderdaad wat verder dan vroeger af van het maatschappelijk leven! Maar is het voor een rechtzoekend en nuchter staatsbestuur zoo noodzakelijk, dat „de verschillende maatschappelijke organismen in ¹⁾ de volksvertegenwoordiging althans hun stem kunnen doen hooren”? Ik ontken die noodzakelijkheid beslist. Het is inderdaad het ideaal van een zeer oude democratische opvatting, maar zij maakt de landsvergadering tot een specialiteiten- en deskundigen-college, op staatkundige vorming niet gericht. Toen Thorbecke de grondslagen voor onze staatsinrichting formuleerde, waarschuwde hij voor den invloed van plaatselijke grootheden en voor het gezag van specialiteiten. Vroeger toegelaten in het parlement hadden zij aldaar echter zeer weinig succes; thans zijn zij vrijwel verdwenen. Arbeiders-afgevaardigden acht ik geen specialiteiten, nu zij in den arbeid van de groote politieke groepen practisch volkomen blijken op te gaan.

* * *

Als — tenslotte — in elke onderneming, in elke vergadering, in elke commissie hebben de erkende leiders een overheerschenden invloed. Ook in dit opzicht hebben de parlementsleden groote zelfbeperking betracht. De beste leiders — niet als redenaars, maar als werkers — kunnen in het parlement, dikwijls naar buiten niet opgemerkt, veel invloed hebben op de uitoefening van de normale functie van het tegenwoordig parlement: medezeggingschap in zake van wetgeving en bestuur. Het geheele staatsbestuur geschiedt daardoor bij gedoogen van het parlement.

Laat ons dat zich zelf beheerschend Nederlandsch parlement in eere houden, ook al zoude er eenige verminderde belangstelling zijn onder het groote publiek.

C. W. DE VRIES.

DE MILLIOENENNOTA.

Aan den op 16 September 1930 bij de Tweede Kamer ingezonden „Nota, betreffende den toestand van 's Lands Financiën” is het volgende ontleend.

Opmerking over de bijlagen.

Wat de overgelegde bijlagen betreft, zij het volgende medegedeeld.

De bijlagen D (Overzicht van de Staatsontvangsten) en E (Overzicht van de Staatsuitgaven) zijn niet verder bijgewerkt dan met de gegevens omtrent het dienstjaar 1928. Deze bijlagen hebben haar ontstaan te danken aan de omstandigheid, dat voorheen uit de bij de ontwerp-begrooting gepubliceerde cijfers de splitsing in gewone en buitengewone uitgaven en ontvangsten niet bleek. Tengevolge van de splitsing der begrotingen, vanaf het dienstjaar 1929, in Titel A (Gewone dienst) en Titel B (Kapitaaldienst) worden de bedoelde gegevens thans in de ontwerp-begrooting zelve verstrekt, zoodat eene dubbele vermelding, in bijlagen van de Millioenennota, onnoodig is.

Het ligt in het voornemen de bijlagen D en E te doen vervallen, nadat de cijfers omtrent het dienstjaar 1928 definitief zijn komen vast te staan.

Vooraf moge nu de aandacht gevraagd worden voor de cijfers van de dienstjaren 1927, 1928, 1929 en het loopende jaar 1930, voor zoover deze bekend zijn.

DIENSTJAAR 1927.

De definitieve cijfers van het dienstjaar 1927, waarvan wij de voorloopige uitkomsten hebben gepubliceerd in het nummer van E.-S. B. van 18 Sept. 1929, luiden als volgt (in millioenen):

	Totaal	Buitengewoon	Gew. dienst
Uitgaven	f 601	f 41	f 560
Ontvangsten	„ 666	„ 31	„ 635
Tekort	—	f 10	—
Overschot	f 65	—	f 75

¹⁾ Cursiveering is van mij. De Vr.

DIENSTJAAR 1928.

De Nota behelst van het dienstjaar 1928 de volgende cijfers (in miljoenen guldens).

	Totaal ¹⁾	Buitengewoon ¹⁾	Gew. dienst
Uitgaven.....	658	84	574
Ontvangsten..	675	44	631
Tekort.....	—	40	—
Overschot....	17	—	57

Overschot van ruim f 57 miljoen op den gewonen dienst.

Het overschot op den gewonen dienst werd in de vorige Nota gesteld op f 53.349.000. Thans blijkt een overschot aanwezig van f 57.196.000. Dit gunstig verschil is toe te schrijven aan eene wijziging zowel in de cijfers der uitgaven als in die der ontvangsten. Ten vorigen jare werd voor de uitgaven van den gewonen dienst een voorloopig totaalcijfer genoemd van f 574.107.000. Dit totaal is thans nader vastgesteld op f 573.790.000, gevende eene vermindering van f 317.000.

Opmerkingen over de stijging der gewone middelen.

De opbrengst der gewone middelen vertoont, in vergelijking met het bedrag, ten vorigen jare als voorloopige uitkomst vermeld, eene stijging van f 3.531.000. De gewone middelen werden ten vorigen jare opgenomen met een totaal-cijfer van f 627.456.000, tegen thans f 630.986.000. Als voornaamste ontvangsten kunnen genoemd worden: de meerdere opbrengst der Inkomstenbelasting, alsvoren van de Vermogensbelasting, en voorts hetgeen meer werd ontvangen wegens rente van ingevolge de Woningwet verleende voorschotten, wegens teruggaaf door provinciën en gemeenten wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de directe belastingen, wegens andere ontvangsten Financiën, wegens opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen (Oorlog), wegens bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken, wegens uitkeeringen aan het Rijk ingevolge de Woningnoodwet 1918 en wegens andere ontvangsten Arbeid, Handel en Nijverheid.

DIENST 1929.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op (in miljoenen guldens).

Titel A. Gewone dienst.

Uitgaven	599
Middelen	650
Voordeelig saldo	51

Titel B. Kapitaaldienst.

Uitgaven ²⁾	112
Middelen ²⁾	49
Nadeelig saldo	63

Becijferd overschot op den gewonen dienst 1929 bijna f 51 miljoen.

Het voor het jaar 1929 op den gewonen dienst becijferd overschot bedraagt, blijkens vorenstaand overzicht, f 50.857.000.

Blijkens de aanvankelijk toegestane begrotingen werd aan gewone uitgaven geraamd f 593.624.000, terwijl onder de geraamde middelen een bedrag ad f 601.810.000 als gewone ontvangsten werd aangemerkt. Aanvankelijk werd dus een overschot verwacht van f 8.186.000, hetwelk bestemd was voor a. verhooging van Hoofdstuk IX in verband met gebleken

¹⁾ In deze kolommen zijn onder de uitgaven niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een tweetal 6 pCt. leeningen, noch onder de ontvangsten de N.U.M.-uitkeering, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

²⁾ Onder deze uitgaven zijn niet medegerekend de gelden, besteed tot aflossing, met gedeeltelijke conversie, van een 6 pCt. leening ad 40 miljoen dollar, noch onder de middelen de gelden, verkregen uit de conversieleening, welke tot die aflossing gedeeltelijk in staat stelde.

Overzicht van de hoofdstukken van den gewonen dienst (1931 en 1930) met vermelding van de vermeerdering of vermindering van het saldo van uitgaven en ontvangsten. (Voor zooveel betreft hoofdstuk VII b met uitschakeling van de belastingen).

	1930						Vergelijking der saldi				
	Uitgaven		Ontvangsten		Saldo		1931		Nadeelige saldi		
	Voordeelig	Nadeelig	Voordeelig	Nadeelig	Voordeelig	Nadeelig	Meer	Minder	Meer	Minder	
Hoofdstuk I	1.850.000,—	1.850.000,—	—	—	—	1.850.000,—	—	—	—	—	—
" II	2.057.000,—	2.057.000,—	—	—	—	1.979.000,—	—	—	—	—	—
" III	4.198.000,—	4.197.000,—	—	—	—	3.888.000,—	—	—	—	—	—
" IV	29.757.000,—	29.317.000,—	—	—	—	23.687.000,—	—	—	—	—	—
" V	22.908.000,—	21.834.000,—	—	—	—	17.984.000,—	—	—	—	—	—
" VI	165.852.000,—	159.905.000,—	—	—	—	146.609.000,—	—	—	—	—	—
" VIIa	84.793.000,—	83.262.000,—	—	—	—	37.683.000,—	—	—	—	—	—
" VIIb	54.104.000,—	69.025.000,—	—	—	—	41.237.000,—	—	—	—	—	—
" VIII	101.732.000,—	99.979.000,—	—	—	—	87.107.000,—	—	—	—	—	—
" IX	61.735.000,—	59.639.000,—	—	—	—	30.042.000,—	—	—	—	—	—
" X	77.347.000,—	76.303.000,—	—	—	—	70.767.000,—	—	—	—	—	—
" XI	6.160.000,—	6.179.000,—	—	—	—	4.709.000,—	—	—	—	—	—
" XII	50.000,—	50.000,—	—	—	—	50.000,—	—	—	—	—	—
Belastingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal ..	f 612.543.000,—	f 613.535.000,—	f 620.700.000,—	f 667.571.000,—	f 474.735.000	f 474.735.000	f 15.735.000,—	f 15.735.000,—	f 10.336.000,—	f 9.810.000,—	f 526.000,—

* Zonder belastingen.

grooter behoefte voor financiering van de Zuiderzeewerken, en *b.* de technische herziening der salarissen. Het thans becijferd overschot geeft dus, in vergelijking met het *aanvankelijk* geraamde, een gunstiger uitkomst van f 42.671.000.

Overzicht van de begrootingscijfers van 1929.

Onderstaand staatje geeft een overzicht van de thans in de begroting vermelde cijfers (in millioenen):

1929 Titel A. Gewone dienst Uitgaven	Aanvankelijk toegestaan f 594	Voorloopig resultaat f 599	Verschil en oorzaak f 5	Verschil en oorzaak meer uitgegeven dan oorspronkelijk toegestaan hoogere opbrengst dan de raming.
Ontvangsten	602	650	48	gunstiger uitkomst dan aanvank. verw.
Overschot	f 8	f 51	f 43	

Hierbij dient in aanmerking te worden genomen, dat bij de aanvankelijke raming van f 593.624.000 gevoegd moet worden het overschot ad f 8.186.000, dat reeds tijdens de indiening der begrooting bestemd en geraamd werd voor de technische salarisherziening en de versnelde uitvoering der Zuiderzeewerken. De gewone uitgaven bleven dus — naar de voorloopige gegevens — beneden de raming een bedrag van bijna f 3 millioen. Immers het verschil tusschen f 601.810.000 (f 593.624.000 + f 8.186.000) en f 598.935.000.

Onder het bedrag van f 601.810.000, waarop de gewone middelen aanvankelijk waren geraamd, was begrepen eene som ad f 461.335.000 aan middelen, opgenomen in den maandelijkschen middelenstaat, benevens f 140.475.000 aan niet tot deze groep behorende ontvangsten.

De middelen, behorende tot eerstgenoemde groep, brachten f 39.381.000 meer op dan de raming. Meer werd verkregen uit de grondbelasting f 117.000, uit de personeele belasting f 5.443.000, uit de inkomstenbelasting f 6.052.000, uit de vermogensbelasting f 1.388.000, uit de dividend- en tantiëmebelasting f 2.378.000, uit de rechten op den invoer f 5.370.000, uit het statistiekrecht f 152.000, uit den geslachtsaccijns f 1.387.000, uit den wijnaccijns f 9.000, uit den hieraccijns f 968.000, uit den suikeraccijns f 1.327.000, uit den tabaksaccijns f 2.959.000, uit de belasting op gouden en zilveren werken f 79.000, uit de zegelrechten f 1.905.000, uit de registratierchten f 6.972.000 en uit de successierechten f 12.404.000.

Daarentegen bleven bij de raming ten achter: de zoutaccijns met f 20.000 en de gedistilleerdaccijns met f 9.509.000.

Ook de middelen, behorende tot de tweede groep, overtroffen de raming en wel met eene som van f 8.600.000. Meer brachten o.a. op: Hoofdstuk III (Departement van Buitenlandsche Zaken) f 177.000, Hoofdstuk V (Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw) f 218.000, Hoofdstuk VI (Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen) f 860.000, Hoofdstuk VIIA (Nationale Schuld) f 4.022.000, Hoofdstuk VIIB (Departement van Financiën) f 143.000, Hoofdstuk IX (Departement van Waterstaat) f 1.919.000, Hoofdstuk X (Departement van Arbeid, Handel en Nijverheid) f 1.496.000. Daarentegen bleven beneden de raming: Hoofdstuk IV (Departement van Justitie) met f 206.000, en Hoofdstuk VIII (Departement van Defensie) met f 79.000.

Overschrijding van de gewone uitgaven.

Zooals hierboven reeds tot uiting kwam, *overschreden* de gewone uitgaven — naar de voorloopige gegevens, waarbij ook de, naar de onderstelling, *nog te doene* uitgaven in rekening zijn gebracht — de oorspronkelijk toegestane bedragen met f 5.311.000, hetgeen uit het volgend overzicht blijkt.

Ten aanzien van deze afwijkingen zij in herinnering gebracht, hetgeen ten vorigen jare werd opge-

Hoofdstuk	Overschrijding	Minder uitgegeven
Hoofdstuk I	—	f 150.000,—
” II	—	” 51.000,—
” III	—	” 285.000,—
” IV	—	” 560.000,—
” V	—	” 677.000,—
” VI	f 1.708.000,—	—
” VIIa	—	” 1.000,—
” VIIb	” 813.000,—	—
” VIII	—	” 3.746.000,—
” IX	” 4.098.000,—	—
” X	” 3.765.000,—	—
” XI	” 382.000,—	—
” XII	—	” 45.000,—
	f 10.766.000,—	f 5.455.000,—
	” 5.455.000,—	
Blijft overschrijding	f 5.311.000,—	

merkt aangaanden den last, op de begrooting 1929 gelegd als gevolg van de inwerkingtreding van de Comptabiliteitswet op 1 Januari 1929, waardoor betalingen, welke onder de vroegere wetgeving ten laste van den dienst 1928 zouden zijn gekomen, uit het dienstjaar 1929 zijn gekweten.

Met toepassing van artikel 24 van evengenoemde wet is, bij de Koninklijke besluiten d.d. 31 December 1929 (*Staatsbladen* nos. 598, 599, 601 t/m. 605), een totaalbedrag van f 11.805.000 van den dienst 1928 naar het dienstjaar 1929 overgebracht, waarvan f 9.379.000 den *gewonen* dienst betreft. Is de *gewone* dienst 1929 derhalve door het overbrengen van laatstgenoemde som aan te doene uitgaven ongunstig beïnvloed, daar staat tegenover, dat zich deze overboeking weder van 1929 naar 1930 zal herhalen. Het bedrag daarvan is thans uit den aard der zaak nog niet met juistheid bekend, doch naar uit de voorloopige gegevens blijkt, zal het mede ongeveer eene som van p.m. f 10 millioen bedragen.

Overzicht der uitgaven en ontvangsten van 1910—1929.

Gelijk gebruikelijk is, moge thans wederom volgen een, gedeeltelijk samengevat, overzicht van de laatste 20 jaar, met splitsing van uitgaven en ontvangsten in *gewone* en *buitengewone* (vanaf het dienstjaar 1929 in Titel A (Gewone dienst) en Titel B (Kapitaaldienst)). Uit den aard der zaak is de afloop van de diensten 1914 tot en met 1924 in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van de crisisontvangsten en uitgaven.

Dienstjaren.	Voor- of na-deelge saldi van den <i>gewonen</i> dienst	Voor- of na-deelge saldi v. d. <i>buitengewonen</i> dienst	Voor- of na-deelge saldi van den <i>geheelen</i> dienst
	Gld.	Gld.	Gld.
1910 t/m.			
1919 +	48.658.000,—	291.253.000,—	242.595.000,—
1920 +	664.000,—	175.893.000,—	175.229.000,—
1921 —	12.886.000,—	284.021.000,—	296.907.000,—
1922 —	33.339.000,—	173.571.000,—	206.910.000,—
1923 —	14.182.000,—	78.186.000,—	92.368.000,—
1924 +	2.674.000,—	59.285.000,—	56.611.000,—
1925 +	44.280.000,—	31.455.000,—	12.825.000,—
1926 +	66.374.000,—	26.065.000,—	40.310.000,—
1927 +	75.260.000,—	10.337.000,—	64.923.000,—
1928 +	57.196.000,—	39.620.000,—	17.576.000,—
	Titel A	Titel B	
	Gewone dienst	Kapitaaldienst	
1929 +	50.857.000,—	62.940.000,—	12.083.000,—

DIENSTJAAR 1930.

Omtrent het loopende dienstjaar 1930, deelt de Nota mede, dat de begrooting, zooals zij oorspronkelijk bij de wet is vastgesteld, het volgende beeld vertoont:

Bijlage A

ALGEMEENE VERZAMELSTAAT DER RIJKSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1931.

TITEL A. GEWONE DIENST

OMSCHRIJVING.	Geraamd voor 1931.	Toegestane uitgaven en geraamde Middelen voor 1930.	Verschil tusschen de raming voor 1931 en de bedragen toegestaan (geraamd) voor 1930.		Vermoedelijk be-loop der uitgaven en vermoedelijke opbrengst der Middelen voor 1929
			Meer.	Minder.	
UITGAVEN.					
Totalen der titels A van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven.					
Hfdst. I Huis der Koningin	f 1.850.000,—	f 1.850.000,—			f 1.700.000,—
„ II Hooge Colleges van Staat en Kabinet d. Koningin.	„ 2.057.000,—	„ 2.036.000,—	f 21.000,—		„ 1.930.000,—
„ III Buitenlandsche Zaken..	„ 4.198.000,—	„ 4.157.000,—	„ 41.000,—		„ 3.844.000,—
„ IV Justitie	„ 29.757.000,—	„ 29.317.000,—	„ 440.000,—		„ 27.936.000,—
„ V Binnenl. Zaken en Landb.	„ 22.908.000,—	„ 21.834.000,—	„ 1.075.000,—		„ 20.359.000,—
„ VI Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen	„ 165.852.000,—	„ 159.905.000,—	„ 5.948.000,—		„ 152.275.000,—
„ VIIA Nationale Schuld	„ 84.793.000,—	„ 83.262.000,—	„ 1.531.000,—		„ 82.018.000,—
„ VIIB Financiën	„ 54.104.000,—	„ 69.025.000,—		f 14.921.000,—	„ 68.534.000,—
„ VIII Defensie	„ 101.732.000,—	„ 99.979.000,—	„ 1.753.000,—		„ 95.032.000,—
„ IX Waterstaat	„ 61.735.000,—	„ 59.639.000,—	„ 2.096.000,—		„ 59.362.000,—
„ X Arbeid, Hand. en Nijverh.	„ 77.347.000,—	„ 76.303.000,—	„ 1.044.000,—		„ 79.601.000,—
„ XI Koloniën	„ 6.160.000,—	„ 6.179.000,—		„ 19.000,—	„ 6.339.000,—
„ XII Onvoorziene Uitgaven..	„ 50.000,—	„ 50.000,—			„ 5.000,—
	f 612.543.000,—	f 613.536.000,—	f 13.949.000,—	f 14.940.000,—	f 598.935.000,—
				„ 992.000,—	
				f 17.252.000,—	„ 649.792.000,—
MIDDELEN.					
Totaal van den ramingstaat (titel A).	f 603.447.000,—	f 620.700.000,—			„ 649.792.000,—
Voordeelig saldo	—	f 7.164.000,—			f 50.857.000,—
Nadeelig saldo	f 9.096.000,—	—			—

TITEL B. KAPITAALDIENST.

OMSCHRIJVING.	Geraamd voor 1931.	Toegestane uitgaven en geraamde Middelen voor 1930.	Verschil tusschen de raming voor 1931 en de bedragen, toegestaan (geraamd) voor 1930.		Vermoedelijk be-loop der uitgaven en vermoedelijke opbrengst der Middelen voor 1929.
			Meer.	Minder.	
UITGAVEN.					
Totalen der titels B van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven.					
Hfdst. V. Binnenl. Zaken en Landb.	f 306.000,—	f 316.000,—	—	f 10.000,—	f 466.000,—
„ VIIA Nationale Schuld	„ 6.916.000,—	„ 6.992.000,—	—	„ 76.000,—	„ 113.596.000,—
„ VIIB Financiën	„ 80.226.000,—	„ 39.913.000,—	f 40.312.000,—	—	„ 57.781.000,—
„ VIII Defensie	„ 627.000,—	„ 543.000,—	„ 84.000,—	—	„ 1.985.000,—
„ IX Waterstaat	„ 67.282.000,—	„ 54.629.000,—	„ 12.653.000,—	—	„ 36.949.000,—
„ X. Arbeid, Hand. en Nijverh. Memorie	—	—	—	—	„ 1.550.000,—
	f 155.357.000,—	f 102.393.000,—	f 53.049.000,—	f 86.000,—	f 212.327.000,—
			„ 52.964.000,—		
			f 26.088.000,—		„ 91.407.000,—
MIDDELEN.					
Totaal van den ramingstaat (titel B).	„ 53.859.000,—	„ 27.770.000,—			„ 91.407.000,—
Voordeelig saldo	—	—			—
Nadeelig saldo	f 101.498.000,—	f 74.623.000,—			f 120.920.000,—

GEHEELE DIENST.

SALDI.	Geraamd voor 1931.	Vastgestelde begrooting 1930.	Vermoedelijke uitkomst dienst 1929.
Voordeelig saldo titel A	—	f 7.164.000,—	f 50.857.000,—
Nadeelig saldo „ A	f 9.096.000,—	—	—
Voordeelig saldo titel B	—	—	—
Nadeelig saldo „ B	f 101.498.000,—	f 74.622.000,—	f 120.920.000,—
Voordeelig saldo Geheele dienst . .	—	—	—
Nadeelig „ „ „	f 110.594.000,—	f 67.458.000,—	f 70.063.000,—

TITEL A. GEWONE DIENST.

Uitgaven.
Totalen der titels A van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven . . . f 613.535.000
Middelen.
Totaal van den ramingstaat (titel A) . . . , 620.700.000
Voordeelig Saldo . . . f 7.165.000

welk saldo bestemd was als „stootkussen” ter opvang van den schok, welke de begrooting voor 1931 zou ontvangen als gevolg van de invoering van de nieuwe wet op de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten.

TITEL B. KAPITAALDIENST.

Uitgaven.
Totalen der titels B van de hoofdstukken der begrooting van uitgaven . . . f 102.393.000
Middelen.
Totaal van den ramingstaat (titel B) . . . , 27.770.000
Nadeelig saldo . . . f 74.623.000

Voor zooveel den *gewonen dienst* (titel A) betreft, zijn sedert de vaststelling van deze begrooting verhoogd:

Hoofdstuk IX bij de wet van 18 Juli 1930 (Staatsblad No. 297) (Aanbrenging

van verlichting ten behoeve van nachtvluchten), met	f 160.000
Hoofdstuk V bij de wet van 31 Juli 1930 (Staatsblad No. 346) (Diversen), met ..	421.000
	f 581.000

terwijl nog aanhangig zijn wetsontwerpen tot verhooging van den gewonen dienst van:

Hoofdstuk VIII. (Zitting 1929—1930, No. 346) (Aanbouw schepen en vaartuigen), met	770.000
Hoofdstuk XI (Zitting 1929—1930, No. 374) (Diversen), met	336.000
Hoofdstuk VI (Zitting 1929—1930, No. 380) (Huisvesting Rijksuniversiteiten, Technische Hoogeschool, enz.), met..	246.000
Hoofdstuk VII B (Zitting 1929—1930, No. 425) (Diversen), met	52.000
Tezamen	f 1.984.000

terwijl reeds bekend is, dat nog meerdere supplementaire begrotingsontwerpen te wachten zijn.

Tengevolge van een en ander zal het aanwezige overschot eene verdere daling ondergaan. Daar staat intusschen, tegenover, dat de opbrengst der middelen over de eerste zeven maanden de raming met een niet onaanzienlijk bedrag overschrijdt, zoodat, naar het zich laat aanzien, wel als waarschijnlijk mag worden aangenomen, dat het dienstjaar 1930, voor zooveel den gewonen dienst betreft, met een overschot zal sluiten.

* * *

DIENSTJAAR 1931.

Teneinde een duidelijk overzicht te geven van de raming der uitgaven en der middelen voor genoemd dienstjaar in vergelijking met de bedragen, welke aanvankelijk voor 1930 zijn toegestaan en geraamd, moge worden verwezen naar de bijlagen A en B dezer Nota.

TITEL A. GEWONE DIENST.

De begroting voor den gewonen dienst wijst aan:	
in uitgaven	f 612.543.000
„ inkomsten	603.447.000
zoodat een nadeelig saldo is geraamd van f	9.096.000

UITGAVEN.

Omtrent de wijzigingen in de ramingen van ieder Hoofdstuk afzonderlijk moge het volgende worden medegedeeld:

Hooger is geraamd:

Hoofdstuk II	f 21.000
„ III	41.000
„ IV	440.000
„ V	1.075.000
„ VI	5.948.000
„ VII A	1.531.000
„ VIII	1.753.000
„ IX	2.096.000
„ X	1.045.000

Lager is geraamd:

Hoofdstuk VII B	f 14.921.000
„ XI	19.000

INKOMSTEN.

De raming van de middelen, voor zoover opgenomen in den maandelijken middenstaat, is dit jaar niet gemakkelijk. In vorige jaren is nu en dan de klacht gerezen, dat deze raming iets te zeer aan den voorzichtigen kant werd genomen, met het gevolg, dat de uitkomst het geraamde bedrag soms overschreed. De ondergeteekende heeft reeds in de millioenennota voor 1928 (ingevoerd op 20 September 1927) de betrekkelijke juistheid dier klacht erkend en als zijn meening uitgesproken, dat de ramingen zoo nauwkeurig moge-

lijk moeten zijn. Ofschoon — schreef hij daar — uiteraard een opbrengst boven de raming een gelukkiger en beter verschijnsel is dan een opbrengst daar beneden, behoort toch naar een zoo juist mogelijke raming gestreefd te worden, ook omdat een voortdurende overschrijding, in verband met de onjuiste suggestie die zij schept en de behoeften die zij kan opwekken, een aan het doel tegenovergestelde werking zou kunnen hebben en in plaats van tot een voorzichtig financieel beleid tot het tegendeel daarvan zou kunnen voeren.

Om die reden is in diezelfde millioenennota een nieuwe methode van ramen aangekondigd. Voortaan zou voor elk middel geraamd worden de opbrengst over het voorafgaande jaar, vermeerderd of verminderd met het — tot een jaarbedrag herleid — accres of decres van dat middel over de eerste zeven maanden van het loopende jaar. Langs dien weg werd als grondslag van de raming voor het begrotingsjaar genomen de waarschijnlijkste opbrengst over het jaar, waarin de begroting werd opgemaakt. Enkele middelen, inzonderheid de kohierbelastingen, werden van deze methode uitgezonderd.

Het doel van een volkomen nauwkeurige raming is, blijkens de uitkomst, met deze nieuwe methode gedurende de laatste jaren nog slechts onvoldoende bereikt. Eén der voornaamste oorzaken daarvan was wel, dat met het te verwachten accres over het begrotingsjaar zelf geenerlei rekening werd gehouden. De opmerking werd dan ook reeds gemaakt — o.m. tijdens de jongste begrotingsdiscussies —, dat de methode nog voor verbetering vatbaar was, door ook dit laatste accres op de een of andere wijze in aanmerking te brengen.

Indien de hoogconjunctuur van de voorafgaande jaren aangehouden had, ware dit denkbeeld zeker der overweging waard geweest. Dit is intusschen, gelijk bekend is, *niet* het geval. Aangenomen mag worden, dat de opbrengst van 1930 in het daaropvolgend jaar zeker niet zal worden overschreden. Sommige middelen zullen onder den invloed der depressie stabiel blijven, d.w.z. hun natuurlijke groei zich zien ontgaan. Andere zullen zelfs terugloopen. Een derde groep zal, hetzij omdat ze (zooals bijv. de registratierechten) reeds in 1930 den invloed der depressie sterk hebben ondergaan, hetzij omdat ze (zooals sommige accijnzen) minder den welvaartstoestand dan het bevolkingsaccres plegen te volgen, weliswaar ook in 1931 in opbrengst kunnen toenemen, maar dit eventueel accres zal dan minstens worden opgewogen door wat bij andere middelen aan absoluten teruggang zal zijn op te merken. De mogelijkheid van een totaalaccres tusschen het loopende jaar en het aanstaande begrotingsjaar is dan ook thans wel geheel uit te schakelen. Het beste, dat verwacht kan worden, is een gelijkblijvende totaal-opbrengst in 1931 aan die van 1930.

Voor één der voornaamste bronnen van inkomsten, der Rijksinkomstenbelasting, zal ook dit laatste resultaat ongetwijfeld *niet* worden verkregen. Deze heffing is dan ook aanmerkelijk lager geraamd moeten worden dan de opbrengst over 1929, vermeerderd met het accres over 1930. Zou deze laatste wijze van berekenen hier tot een raming van f 94 miljoen leiden, hooger dan eene van f 85 miljoen meent de ondergeteekende in de gegeven omstandigheden niet te mogen gaan. Daar deze heffing intusschen tot de kohierbelastingen behoort, maakt dit geen inbreuk op de sinds 1928 gevolgde methode. Iets dergelijks geldt voor de vermogensbelasting.

De ondergeteekende zou overigens voor de middelen, die *niet* naar kohieren worden geheven, ook ditmaal de methode van 1928 willen volgen. Voor het geval van een langdurig aanhoudende economische inzinking zal zij achteraf te optimistisch kunnen blijken, maar bij de onzekerheid, welke op dit oogenblik heerscht, schijnt zij de éénige waarbij willekeur is uitgesloten. Wellicht mag zelfs met eenigen grond de onderstelling worden gewaagd, dat deze methode de wezenlijke uitkomst, indien al niet voor elk middel afzonderlijk, dan toch voor het totaal der gezamen-

lijke middelen, ditmaal dichter zal benaderen dan in de jaren 1928—1930 het geval heeft kunnen zijn.

Met uitzondering van de kohierbelastingen is dan ook hieronder voor alle belastingen geraamd een opbrengst als over 1929 werd verkregen, vermeerderd of verminderd met 12/7 van het accres of decrees over de eerste zeven maanden van het loopende jaar.

Daar het *geheele* accres over de eerste zeven maanden van het loopende jaar heeft bedragen *f* 8.3 miljoen en voor rekening van de kohierbelastingen hiervan komt *f* 7.9 miljoen, is er voor de gezamenlijke niet-kohierbelastingen slechts een accres van 4 ton. (Ten vorigen jare was ditzelfde accres na zeven maanden bijna *f* 10 miljoen). De ook ditmaal toegepaste methode komt dus thans — als gevolg van de huidige depressie — neer op een raming voor 1931, welke per saldo slechts zeer weinig boven de opbrengst over 1929 uitgaat.

Voor de toelichting der afzonderlijke middelen zij overigens verwezen naar de Memorie van Toelichting van de Middelenwet.

TITEL B. KAPITAALDIENST.

Tekort op den kapitaaldienst.

De kapitaaldienst wijst voor 1931 een totaal in uitgaven aan van	<i>f</i> 155.357.000
en in ontvangsten van	<i>f</i> 53.859.000
zoodat het nadeelig saldo bedraagt	<i>f</i> 101.498.000
Voor 1930 is geraamd:	
Uitgaven	<i>f</i> 102.393.000
Ontvangsten	<i>f</i> 27.770.000
Nadeelig saldo 1930	<i>f</i> 74.623.000

Tekort op den gewonen dienst, tekort op den kapitaaldienst.

Zooals uit bijlage A (blz. 831) blijkt, geeft de gewone dienst een tekort van *f* 9.096.086, en sluit de kapitaaldienst met een tekort ad *f* 101.497.805, gevende voor den geheelen dienst een nadeelig saldo ad *f* 110.593.891.

Opmerking over den gewonen dienst.

Bij het tekort van ruim *f* 9 miljoen, dat op den gewonen dienst geraamd is, moge het volgende worden opgemerkt.

De ondergeteekende heeft tijdens de jongste begrotingsdiscussies in de Tweede Kamer op 12 November 1929 (Handelingen, blz. 339, 2de kolom, en blz. 340, 1ste kolom) toegezegd te zullen overwegen, of er reden is terug te keeren tot het vóóroorlogsche stelsel van de geraamde „besparingen” op de uitgaven. Dit punt werd door hem in die discussies ter sprake gebracht in verband met de kwestie der overschotten. Hij zeide er o.a. het volgende over:

„De oudere leden dezer Kamer zullen zich herinneren, dat men vóór 1914 de gewoonte had om aan het einde der Millioenennota een bepaald bedrag uit te trekken, dat men noemde: de besparing. Men wist vrij zeker, dat de geraamde uitgaven niet zouden worden bereikt in de uitkomst, maar men wist niet op welke posten, op welk artikel, zelfs op welk hoofdstuk dit het geval zou zijn, en daarom schreef men aan het einde der Millioenennota: er is een tekort van zooveel, maar aan geraamde besparing zooveel; hiermee werd dan het tekort gereduceerd. Of, er is een overschot van zooveel, de geraamde besparing is zooveel, daarmee wordt het overschot vermeerderd. Deze methode is in den oorlogstijd in onbruik geraakt, omdat de besparingen er toen niet meer waren.”

Hieraan kan thans het volgende worden toegevoegd.

In de vóór-oorlogsche Millioenennota's — en ook nog gedurende den oorlog — vindt men op één der laatste bladzijden geregeld een zinsnede van ongeveer dezen inhoud: „Het becijferd tekort” (er werd meestal een *tekort* becijferd) „op den gewonen dienst be-

hoort nog te worden verminderd met het bedrag, dat de werkelijke gewone uitgaven vermoedelijk beneden de oorspronkelijk geraamde zullen blijven”. Deze geraamde „besparing”; welke werd geschat aan de hand van de ondervinding van voorafgaande jaren, beliep in de Millioenennota van September 1910 een bedrag van *f* 1.2 miljoen op een budget van *f* 206 miljoen; in de Nota van September 1911 een bedrag van *f* 1.3 miljoen op een budget van *f* 210 miljoen; in September 1912 een bedrag van *f* 1.4 miljoen op een budget van *f* 219 miljoen; in September 1913 een bedrag van *f* 1.7 miljoen op *f* 232 miljoen; in September 1914 een bedrag van *f* 1.9 miljoen op *f* 226 miljoen (dit laatste budget was lager dan het vorige, doordat het bedrijf der P.T.T. en het Visschershavenbedrijf te IJmuiden — met gezamenlijke uitgaven ad *f* 22.5 miljoen — uit de begroting gelicht waren).

De „besparing” is in volgende jaren, wegens de ongewisheid der tijden, steeds op dit cijfer van *f* 1.9 miljoen gehouden, hoewel het budget bleef stijgen.

In de Millioenennota van September 1919 werd met het ramen van een „besparing” opgehouden, omdat — naar die Nota mededeelde — „de verwachting ten opzichte van de laatst afgesloten dienstjaren niet is verwezenlijkt”. Sedert dien bleef het daarbij.

De ten vorigen jare toegezegde overweging heeft er nu toe geleid, dat de ondergeteekende, gezien ook de ondervinding der achterliggende jaren, geen bezwaar heeft, tot het voorheen gevolgde stelsel terug te keeren en dus ook op dit punt over te gaan tot „liquidatie van den oorlog”. Bij de tegenwoordige hoogte van het budget meent hij, dat alsdan een besparing van *f* 3 miljoen ware aan te nemen.

Door het aanbrenge van deze correctie wordt het tekort op den gewonen dienst verminderd tot een bedrag van ruim *f* 6 miljoen.

Het ontwerp tot verhooging van den accijs op het gedestilleerd, dat te gelijk met deze begroting wordt ingediend, zal, blijkens de daaraan toegevoegde Memorie van Toelichting, een hogere opbrengst leveren van ruim *f* 4 miljoen. Het geraamde tekort zal hierdoor dalen tot ongeveer *f* 2 miljoen. De ondergeteekende meent, dat dit tekort voorshands geen aanleiding behoeft te geven tot het nemen van buitengewone maatregelen.

Beschouwingen over den toestand van 's Rijks financiën.

Als gewoonlijk, mogen eenige opmerkingen omtrent den algemeenen toestand van 's Rijks financiën aan het voorafgaande worden toegevoegd.

Zoowel licht- als schaduwzijden zijn daarbij naar voren te brengen.

Een lichtzijde is, dat het bij deze begroting is mogen gelukken, de wet op de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten budgetair „onder dak” te brengen, zonder dat tot verzwaring van lasten behoeft te worden overgegaan. Gelijk men weet, heeft de hoogconjunctuur van de laatste jaren, in verbinding met een bepaalde financieele gestie, allens de mogelijkheid geschapen tot het nemen van een reeks van noodige maatregelen, waardoor de budgetbalans aanmerkelijk werd bezwaard. Die maatregelen betroffen ten deele vermeerdering van uitgaven, ten deele vermindering van inkomsten (verlaging van belastingen). De wet op de financieele verhouding was er de laatste van. Het stond tevoren nog niet vast, dat ook deze maatregel — die voor het eerst op den dienst 1931 zou drukken — zonder een nieuwe heffing zou kunnen worden ingevoerd. Nu hieromtrent meer zekerheid is verkregen, moge de vorenbedoelde reeks van maatregelen, zooals zij voorkwam op blz. 7 van de jongste Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer over de Rijksbegroting, hier nog eens worden in herinnering gebracht; tevens om te

doen uitkomen, dat de in voorafgaande jaren verkregen „overschotten” ruimschoots emplooi hebben gevonden in nieuwe lasten, op het budget gelegd. De bedoelde maatregelen zijn de volgende:

	millioen
verlaging successiebelasting	f 10
verlaging inkomstenbelasting	„ 20
schrapping rijwielbelasting	„ 6.5
herstel invaliditeitsbijdrage	„ 17.5
spoorwegsaneering	„ 5.5
pensioensaneering	„ 3.5
herstel 7de leerplichtjaar	„ 4
herstel leerlingenschaal	„ 3.5
salarisherziening	„ 7
Zuiderzee	„ 5.5
financiële verhouding	„ 23

Tezamen... f 106

Deze opsomming was niet geheel volledig, in zover sommige uitgaafposten — o.a. het herstel van het zevende leerplichtjaar en het herstel van de leerlingenschaal — gebleken zijn iets hoger geraamd te moeten worden, en in zover de belastingverlagingen niet alle waren meegeteld. Dit laatste wegens de, naar het inzien van den ondergeteekende, afdoende reden, in dezelfde Memorie van Antwoord aldus vermeld (blz. 8):

„De verlaging der personeele belasting is in dit verband niet genoemd, daar de opbrengst daarvan in 1931 voor het Rijk vervalt.

Evenmin is genoemd de verlaging van den gedistilleerdaccijns, daar deze, gelijk bekend, niet als verlichting van lasten bedoeld is en dan ook, zoo de mindere opbrengst zich handhaaft, nader onder de oogen zal moeten worden gezien.

„Ook zijn niet vermeld de f 25 millioen, waarmee, door schrapping van de opercenten op de inkomstenbelasting, de heffingen voor het leeningfonds zijn verlaagd, daar dit buiten het gewone budget omgaat.

„Daarentegen is wél genoemd de schrapping der rijwielbelasting, daar deze, hoewel ten bate van het wegefonds op verlaagden voet gehandhaafd, voor het gewone budget verloren is gegaan.”

De volkomen volledigheid der opsomming intuschen daargelaten, stemt het, gelijk gezegd, tot voldoening, dat van de bovenvermelde f 106 millioen thans de laatste — aanzienlijke — post zonder oplegging van nieuwe lasten in het budget is verwerkt kunnen worden.

Een zeer ernstige schaduwzijde staat hier echter tegenover.

De ondergeteekende beschouwt als zoodanig uiter-aard niet de omstandigheid, dat een voorstel tot verhooging van den gedistilleerdaccijns bij dit budget niet kan worden gemist. Gelijk reeds uit het boven gegeven citaat van blz. 8 der Memorie van Antwoord van 1929 blijkt, is die verhooging niet te beschouwen als een verzwareing van lasten (evenmin als de verlaging een verlichting van lasten was), maar als een maatregel om het destijds vooropgestelde doel beter te verzekeren. *handhaving zooveel doenlijk van de oude opbrengst, onder afsnijding van de fraude.* Hetzelfde werd trouwens opgemerkt op blz. 12 van dezelfde Memorie van Antwoord in deze woorden: „Zoo noodig, zal tegen verhooging van het thans geldende tarief niet worden opgezien. De maatregel van het vorige jaar is niet ingevoerd onder het motto van belastingverlaging. En evenzoo zal een geheel of gedeeltelijk herstel van het oude tarief in geen geval afstuiten op bezwaren als tegen belastingverhoging worden aangevoerd”. Verwezen moge overigens worden naar de, te gelijk met deze Nota verschijnende, Memorie van Toelichting tot het betreffende wetsontwerp.

De wolk, die over het huidige budget hangt, ligt dan ook elders. De hoogconjunctuur van de jongst-verloopen jaren, waarvan hierboven sprake was, is in haar tegendeel verkeerd. Niet alleen zal het bui-

tengewoon middelenaccres, dat tot de straks vermelde reeks van maatregelen mede in staat stelde, een einde nemen, maar ook het *normale* accres der middelen zal in de naaste toekomst stopstaan. Reeds dit stemt tot ernst, daar het normale accres der *uitgaven* zich wél zal blijven doen gevoelen. Nog bedenkelijker zal de toestand worden, indien de middelen — als totaal, genomen — in volstrekten zin terugloopen. De mogelijkheid hiervan is allerminst uitgesloten, al zal het niet terstond geschieden. De fiscale inkomsten verhouden zich in menig opzicht tot de welvaart, als het daglicht tot de zon. Het tijdstip van ondergang der zon is niet het tijdstip, waarop de duisternis intreedt. Er is een periode van milde nawerking. Aldus is het ook, vooral onder een gedifferentieerd belastingstelsel als het onze, met de opbrengst van de middelen bij een dalende conjunctuur. Maar op den duur zal, indien de depressie blijft aanhouden, aan een absolute teruggang van het totaal der middelen toch niet zijn te ontkomen.

Daartegenover blijven dan anderzijds — gelijk gezegd — de uitgaven haar normaal accres behouden, reeds wegens den groei der bevolking. Men denke o.a. aan het toenemend aantal kinderen, dat ieder jaar lager onderwijs komt vragen, in verband waarmee dan ook de begroting van Onderwijs bijv. dit jaar weder eenige millioenen hoger is moeten geraamd worden dan het vorige jaar, terwijl, naar de huidige stijging berekend, binnen een achttal jaren voor dit hoofdstuk het cijfer bereikt zal zijn, waarop in 1910, blijkens bovenstaande opgaaf, de geheele Rijksbegroting was uitgetrokken.

Naast het normaal accres der uitgaven staan bovendien de *nieuwe* uitgaven, met name van socialen aard, welke, zooals ten vorige jare werd meegedeeld, in het voornemen liggen.

Belastingverzwareing bij een dalende conjunctuur zou den toestand nog verergeren en wellicht zelfs de bronnen, waaruit de middelen tenslotte moeten komen, voor een groot deel in gevaar brengen. En dit te eer, indien sommiger meening wordt bewaardheid, dat de huidige wereldcrisis tenslotte zal blijken te moeten worden gezien als een verdere liquidatie van den oorlog, in dien zin, dat de prijsdaling zich over de geheele lijn zal uitstrekken en dat op een dichter bij het vóóroorlogsche niveau gelegen peil van prijzen en loonen straks het evenwicht zal worden hersteld. Het ligt voor de hand, dat bij een dergelijke algemeene beweging naar beneden zich een voortgezette verlaging der belastingen meer passend zou aansluiten dan een nieuw-ingeluide verhooging daarvan.

Indien men dit alles tezamen overweegt — en daarbij ook niet voorbijziet, dat de thans ingediende begroting door een scherpe raming van inkomsten en uitgaven minder elasticiteit zal blijken te bezitten dan menige van haar voorgangsters — is de conclusie onafwijsbaar, dat over 's Rijks financieelen toestand, zooals die zich op het oogenblik voordoet, een donkere schaduw hangt. Bij het achterwaarts zien moge de lucht heldere plekken vertoonen, vooruit dreigen zware wolken. En van die laatste zijde komt de wind; het verleden wijkt terug; de wolken vormen toekomstland.

De ondergeteekende schrijft een en ander niet om moedeloosheid te prediken. Hij is overtuigd, dat ook de moeilijkheden, waarvoor de huidige crisis ons zal stellen, met vereende krachten zullen overwonnen worden. Hij schrijft het slechts, omdat het hem noodzakelijk voorkomt, dat Regeering en Kamer zich gezamenlijk klaar rekenschap geven van de situatie, waarin wij ons bevinden, opdat zij haar gemeenschappelijk beleid daarnaar richten.

Voor overmatige bezorgdheid is ook nu nog geen reden; voor verzorging des te meer. De Regeering is er diep van overtuigd en doet een ernstig beroep op hen, op wier medewerking zij daarbij is aangewezen.

AANTEEKENINGEN.

Een Zwitsersche Fixed Trust.

Blijkens een beschouwing, voorkomende in het avondblad van „De Maasbode” van 11 Sept. jl., is er eenig misverstand ontstaan door onze aantekening in het nummer van de vorige week. In deze beschouwing wordt erop gewezen, dat het onjuist is om de typisch Hollandsche administratiekantoren op één lijn te stellen met de „fixed trust”. De leidende gedachte bij de administratiekantoren is niet verdeeling van risico bij belegging, zoowel geografisch, als naar den aard der ondernemingen, doch uitsluitend een voor het Nederlandsch publiek technisch verhandelbaar object te creëren.

Inderdaad heeft de schrijver hiermede het doel van de administratiekantoren juist geteekend. Maar in de betreffende aantekening wordt niet gesproken over het *wezen* van de administratiekantoren, maar over het *principe*, dat door hen bij de uitgifte van sommige certificaten wordt gevolgd en waarbij wel degelijk sprake is van een verdeeling van het risico, zooals o.a. duidelijk is aangetoond in een zeer lezenswaardig artikel over de Nederlandsche Administratie- en Trustkantoren, voorkomende in het maandbericht van Jan. 1929 van de Rotterdamsche Bankvereniging, waaruit wij de volgende passage aanhalen:

„Dieser Vereinigung ungleichartiger Werte eines und desselben Unternehmens steht die Vereinigung gleichartiger Werte (Stammaktien) verschiedener Unternehmungen als interessanter Sonderfall gegenüber. Gerade diese Zertifikate haben im Auslande besondere Beachtung gefunden. Der Beweggrund zur Ausgabe solcher „Sammelzertifikate” ist entweder der Wunsch, den Handel durch Zusammenfassung zu kleinen Aktien oder solchen mit nicht gangbaren Nominalbeträgen zu erleichtern, oder auch der, einen Risikoausgleich zu schaffen, der bei einer solchen Zusammenfassung zweifellos vorliegt.”

Opmerkelijk is verder, dat de schrijver van dit overzicht bij de administratie- en trustkantoren in een bepaald geval eenige gelijkenis ontdekt met de investment trusts, hoewel, en hierop zij nog eens nadrukkelijk gewezen, deze kantoren, wat hun werkring betreft, niet op één lijn met deze instellingen zijn te plaatsen.

„Zwei Sonder- oder lieber Grenzfälle der Tätigkeit der administratiekantoren können noch erwähnt werden. Der eine ist jener, wo eine Anzahl Werte verschiedener Art — z. Bsp. schweizer Obligationen — bei einem administratiekantoor hinterlegt werden, das dagegen eigene Obligationen gebibt, deren Zinsendienst durch den Zinsertrag des Portefeuilles gedeckt wird. Hier wird sich, da von dem Besitz an Obligationen alljährlich ein Teil getilgt wird, und Neuanlage dieses Besitzes in ähnlichen Werten erwünscht ist, eine über das reine „Administrieren” hinausgehende Tätigkeit nicht vermeiden lassen. Sie nähert sich dann derjenigen der bekannten „investment trusts”. Aehnlich liegt der Fall, wenn ein holländisches Institut das Effektenportefeuille eines ausländischen, das sich entlasten will, übernimmt, mit der Absicht, dieses dann in ein administratie- en trustkantoor zu legen, welches selbst dagegen eigene Werte begeben soll, sei es dass diese dann Zertifikate für einzelne dieser Papiere darstellen, sei es dass es sich um Sammelzertifikate handelt. Doch ein solcher Fall überschreitet eigentlich bereits die Grenze der Arbeit der reinen administratiekantoren, die im Obigen kurz zu umreißen und durch einige der Praxis entnommene Beispiele zu erläutern versucht wurde”.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

„The Economist” schrijft: De opleving tengevolge van seizoensinvloeden, die voor het charteren van schepen viel waar te nemen, maakte ook gedurende de afgelopen maand verder voortgang, waardoor ons indexcijfer voor scheepsvrachten in de wilde vaart met 96.1, tegenover 111.8 een jaar geleden, ten opzichte van Juli een stijging van 5.8 pO. te zien geeft. De volgende tabel toont de jongste schommelingen van de verschillende groepen.

De vraag naar tonnage voor graanverscheppingen naar Europa nam in La Plata, op de Noord-Amerikaansche en Australische markten sterk toe en de noteringen voor thuisvrachten van Argentinië toonden een bijzonder scherpe verbetering, gedeeltelijk als ge-

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Dec. 1927	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Dec. 1928	122,1	131,3	125,6	126,8	127,4	156,7	131,7
Aug. 1929	125,5	99,6	115,6	117,0	104,7	108,6	111,8
Sept. „	129,7	99,9	112,3	115,3	100,4	107,7	110,9
Oct. „	130,4	98,3	103,1	117,4	95,1	106,8	108,5
Nov. „	124,9	96,9	97,6	110,7	91,6	94,4	102,7
Dec. „	117,3	95,5	94,6	109,0	93,4	91,7	100,3
Januari 1930	104,2	94,2	95,1	99,8	85,2	88,1	94,4
Februari „	98,1	92,6	95,5	93,4	78,9	75,7	89,0
Maart „	96,3	87,7	91,9	94,2	77,8	79,2	87,9
April „	94,4	91,2	95,9	94,8	76,3	85,5	89,7
Mei „	95,1	88,5	91,6	94,2	74,6	87,2	88,5
Juni „	91,3	85,2	90,7	95,7	74,6	90,8	88,1
Juli „	86,3	89,6	94,6	102,8	73,3	93,5	90,8
Aug. „	86,7	91,2	99,7	104,5	84,7	106,8	96,1

volg van berichten omtrent te verwachten maïverscheppingen naar de Ver. Staten. In Europa trad Sovjet-Rusland plotseling vrij sterk als bevrachter van graan op; ertsverscheppingen bleven evenwel beperkt, terwijl uitgaande kolenvrachten over het algemeen flauw waren. De veranderingen gedurende de afgelopen maand van het indexcijfer voor elke groep en sub-groep blijken uit de volgende tabel, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	102,7	+ 5,5
„ „ „ thuisvracht	93,5	+ 1,6
Middell. Zee; uitgaande vracht	86,6	- 3,1
„ „ „ thuisvracht	90,0	- 0,6
Noord-Amerika	94,2	+ 4,6
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	87,2	- 20,5
„ „ „ thuisvracht	112,2	+ 30,8
Indië; uitgaande vracht	120,0	+ 2,1
„ „ „ thuisvracht	88,9	+ 1,2
Het verre Oosten, enz.	84,7	+ 6,4
Australië	106,8	+ 13,3

De derde tabel toont ons indexcijfer, herleid tot een percentage voor 1913:

Maand	(1913 = 100)			
	1927	1928	1929	1930
Januari	118,59	98,47	109,6	81,2
Februari	120,54	94,33	106,7	76,5
Maart	118,58	93,17	102,6	75,5
April	111,06	94,59	99,1	77,1
Mei	111,41	93,79	97,3	76,1
Juni	106,54	91,29	92,1	75,7
Juli	101,61	93,73	94,8	78,1
Augustus	105,51	98,17	96,1	82,6
September	107,51	99,54	95,3	
October	105,78	103,93	93,3	
November	106,27	110,94	88,3	
December	102,31	113,17	86,2	
Jaarl. gemiddelde	109,64	98,8	96,8	

MAANDCIJFERS.

POSTERIEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE.

	Opbrengst	
	Juli 1930	Juli 1929
Posteries	f 4.620.201,—	f 4.620.743,—
Telegrafie	„ 581.282,—	„ 695.887,—
Telefonie	„ 2.654.575,—	„ 2.713.776,—

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3 25 Mrt.'30	Lissabon	8 28 Juli '28
	Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt.'30	Londen	3 1 Mei '30
	Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt.'30	Madrid	6 19 Juli '30
Athene	9 2 Dec.'28	N.-York F.R.B.	2 1/2 19 Juni '30
Batavia	4 1/2 10 Mrt.'30	Oslo	4 1/2 20 Mrt.'30
Belgrado	5 1/2 28 Mei '30	Parijs	2 1/2 1 Mei '30
Berlijn	4 21 Juni '30	Praag	4 24 Juni '30
Boekarest	9 23 Nov.'29	Pretoria	6 17 Aug.'29
Brussel	2 1/2 31 Juli '30	Rome	5 1/2 19 Mei '30
Budapest	5 1/2 28 Mei '30	Stockholm	3 1/2 2 Apr.'30
Calcutta	5 10 Juli '30	Tokio	5.4 18 Oct.'27
Dantzig	4 18 Aug.'30	Weenen	5 9 Sept.'30
Helsingfors	6 26 Aug.'30	Warschau	6 1/2 12 Juni '30
Kopenhagen	4 3 Mei '30	Zwits. Nat. Bk.	2 1/2 10 Juli '30

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	13 Sept.	8/13 Sept.	1/6 Sept.	25/30 Aug.			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	1 15/16 1 3/4	1 7/8-15/16 1 3/4-2	1 13/16-7/8 1 1/2-2	1 13/16-15/16 1 1/2-3/4	5 1/2-3/8 5-1/2	4 1/4-3/8 4 1/4-1/2	3 1/8-3/16 2 1/4-3/4
Londen Daggeld... Partic. disc.	1-2 2 1/16-3/32	1-2 1/4 2 1/16-1/8	1-2 2 1/16-1/8	1 1/4-2 2 1/32-1/8	3 1/2-5 5 13/32-1/2	3 1/4-4 1/4 4 1/4	1 3/4-2 2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld... Partic. disc.	1 1/2-3 3 1/8	1 1/2-3 1/2 3 1/8	2 1/2-6 1/2 3 1/8	2-6 1/2 3 1/8	5 1/2-10 7 1/8	4 3/4-7 1/2 6 5/8	— —
30-55 d... 56-90 d... Waren-wchsel.	3 1/8 3 1/8	3 1/8 3 1/8	3 1/8 3 1/8	3 1/8 3 1/8	7 1/8 7 1/8	6 5/8 6 5/8	— 2 1/8-1/2
New York Daggeld *) Partic. disc.	2 2 1/2-3/4	2 2 1/2-3/4	2-3/4 2	2-1/4 2	7-10 1/4 5 1/4	7-8 1/4 4 5/8	1 3/4-2 1/2 —

*) Koers van 13 Sept. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
9 Sept. 1930	2.48 7/16	12.07 1/8	59.18 1/2	9.75 1/2	34.66 1/2	100 1/16
10 " 1930	2.48 3/8	12.07 1/8	59.16	9.75 1/2	34.64	100 1/8
11 " 1930	2.48 3/8	12.07 1/8	59.16 1/2	9.75 1/2	34.64 1/2	100 1/16
12 " 1930	2.48 1/2	12.07 3/8	59.18 1/2	9.75 1/2	34.65	100 1/16
13 " 1930	2.48 1/2	12.07 1/8	59.18	9.75 1/2	34.64	100 1/16
15 " 1930	2.48 3/8	12.07 1/8	59.15	9.75 1/2	34.63	100 1/16
Laagste d.w. 1)	2.48 3/8	12.06 3/4	59.13	9.74 1/2	34.62	99 7/8
Hoogste d.w. 1)	2.48 1/2	12.08	59.20	9.76	34.68	100 1/8
8 Sept. 1930	2.48 7/16	12.07 3/4	59.18 1/2	9.75 1/2	34.67	100
1 " 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
9 Sept. 1930	48.20 1/2	35.10	7.37 1/2	1.48 1/2	13.01	27.25
10 " 1930	48.20	35.10	7.37	1.48 1/2	13.00 1/2	26.95
11 " 1930	48.20	35.10	7.37 1/2	1.48 1/2	13.01	27.30
12 " 1930	48.20	35.10	7.37	1.48 1/2	13.01	27.05
13 " 1930	48.20	35.10	7.37 1/2	1.48 1/2	—	—
15 " 1930	48.19	35.10	7.37 1/2	1.48 1/2	13.00 1/2	27.12 1/2
Laagste d.w. 1)	48.17	35.04	7.36 1/2	1.47 1/2	12.99	26.80
Hoogste d.w. 1)	48.22	35.12 1/2	7.38	1.49 1/2	13.02	27.75
8 Sept. 1930	48.20	35.12 1/2	7.36 1/2	1.48 1/2	13.00 1/2	26.51
1 " 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	48.—	35.—	7.37 1/2	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors *)	Buenos-Aires *)	Montreal *)
9 Sept. 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.25 1/2	91	2.48 3/4
10 " 1930	66.75	66.50	66.50	6.25 1/2	90 7/8	2.48 13/16
11 " 1930	66.75	66.50	66.50	6.25 1/2	92	2.48 13/16
12 " 1930	66.77 1/2	66.50	66.50	6.25 1/2	92	2.48 7/8
13 " 1930	66.77 1/2	66.60	66.50	6.25 1/2	90 7/8	2.48 13/16
15 " 1930	66.75	66.47 1/2	66.47 1/2	6.25 1/2	90 7/8	2.48 7/8
Laagste d.w. 1)	66.70	66.45	66.42 1/2	6.24 1/2	90	2.48 1/2
Hoogste d.w. 1)	66.77 1/2	66.55	66.52 1/2	6.26 1/2	92 1/2	2.49
8 Sept. 1930	66.75	66.52 1/2	66.52 1/2	6.24 1/2	90	2.48 3/8
1 " 1930	—	—	—	—	—	—
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
9 Sept. 1930	4,86 11/32	3,92 5/8	23,82 5/8	40,26 1/4
10 " 1930	4,86 1/4	3,92 5/8	23,82 1/2	40,26 1/4
11 " 1930	4,86 1/8	3,92 5/8	23,81 7/8	40,26 1/4
12 " 1930	4,85 11/32	3,92 5/8	23,82	40,24 1/2
13 " 1930	4,86 1/16	3,92 5/8	23,82	40,25
15 " 1930	4,85 15/16	3,92 3/4	23,81 1/2	40,27
16 Sept. 1929	4,84 11/16	3,91 1/4	23,80 1/2	40,07 1/2
Muntpariteit	4,8667	3,90 3/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	30 Aug. 1930	6 Sept. 1930	8/13 Sept. '30 Laagste	13 Sept. 1930 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 7/16	97 7/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374 3/4	375 1/4
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/4	1/10	1/10	1/10 1/8
Budapest	Pen. p. £	27.76 1/2	27.74	27.72	27.80
Buenos Aires	d. p. \$	39 3/4	39 3/4	40 1/4	41 1/4
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 25/32	1/5 5/16	1/5 5/16	1/5 5/16
Constantin	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong	Sh. p. \$	1/3 27/32	1/4 1/16	1/3 3/4	1/4 1/8
Kobe	Sh. p. yen	2/0 1/8	2/0 13/32	2/0 3/8	2/0 13/32
Lissabon	Escu. p. £	108 3/4	108 3/4	108 1/8	108 3/8
Mexico	\$ per £	10.27 1/2	10.25	10.20	10.30
Montevideo	d. per £	40	40	40 1/4	41 1/4
Montreal	\$ per £	4.86 3/8	4.85 9/8	4.85 1/8	4.85 3/4
Riod. Janeiro	d. per Mil.	4 5/8	4 3/8	4 13/16	5 1/32
Shanghai	Sh. p. tael	1/7 11/32	1/7 7/16	1/7 3/4	1/8 1/16
Singapore	id. p. \$	2/3 27/32	2/3 29/64	2/3 1/16	2/3 27/32
Valparaiso	\$ per £	39.68	39.59	39.57	39.64
Warschau	Zl. p. £	43.40	43 3/8	43 5/16	43 7/16

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1) N.York 1)
8 Sept. 1930	16 3/8 36 1/8
9 " 1930	16 3/8 36 1/4
10 " 1930	16 3/8 36 1/4
11 " 1930	16 3/8 36
12 " 1930	16 7/8 36 3/8
13 " 1930	16 13/16 36 3/4
14 Sept. 1929	23 5/8 50 3/4
27 Juli 1914	24 11/16 59

GOUDPRIJS 2)

	Londen
8 Sept. 1930	85 0/16
9 " 1930	84 11/16
10 " 1930	84 11/16
11 " 1930	84 11/16
12 " 1930	85 0/16
13 " 1930	85 0/16
14 Sept. 1929	84 11/16
27 Juli 1914	84 1/16

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	30 Aug. 1930	6 Sept. 1930
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 85.546,54	f 94.770,98
Voorschotten op ult. Juli 1930 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op de Rijksink.bel.	" 3.225.176,89	" 3.225.176,89
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 85.865.765,26	" 90.096.911,59
Id. aan Suriname	" 11.533.142,76	" 11.565.462,54
Id. aan Curaçao	" 3.864.143,63	" 4.031.486,29
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl.	" 104.736.563,76	" 103.155.174,50
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 22.965.828,01	" 25.932.115,49
Vord. o/h. Algem. Burg. Pensioen f.)	—	" 302.525,66
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 14.214.333,52	" 14.321.333,85

Verplichtingen.

	30 Aug. 1930	6 Sept. 1930
Voorschot door Ned. Bank ingevolge art. 16 van haar octrooi verstrekt.	f 15.000.000,—	f 10.050.555,33
Voorsch. d. Ned. Bank verstrekt 1)	" 6.201.443,76	" —
Schatkistbiljetten in omloop	" 132.531.000,—	" 141.337.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 36.480.000,—	" 51.990.000,—
Daggeldleeningen	" 10.000.000,—	" —
Zilverbons in omloop	" 4.803.150,—	" 4.732.924,—
Schuld op ult. Juli '30 aan de gemeenten wegens voor haar door de Rijks-administratie geheven gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	—	—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioen f.)	" 212.802,90	" —
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T.)	" 14.223.826,30	" 17.322.281,01
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 93.019,08	" 118.019,01
Id. aan diverse instellingen 1)	" 9.576.688,79	" 9.526.832,22

1) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	6 Sept. 1930	13 Sept. 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javase Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 90.097.000,—	f 94.065.000,—
Schatkistpromessen	" 11.850.000,—	" 11.850.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 19.866.000,—	" 19.348.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	" 3.480.000,—	" 3.340.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank	" 865.000,—	" 864.000,—
Voorschot van de Javase Bank	" 10.254.000,—	" 9.375.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 15 September 1930.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	39.602.371,35		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	745.220,60		
enz. in disc.	Ag.sch. "	8.088.035,65	f	48.435.627,60
Papier o. h.	Buitenl. in disconto	.....	"	—
Idem eigen portef.	f	239.784.615,—		
Af: Verkocht maar voor	de bk. nog niet afgel.	.....	"	239.784.615,—
Beleeningen	Hfdbk. f	33.600.783,96		
incl. vrsch.	Bijbnk. "	5.023.357,96		
in rek.-crt.	Ag.sch. "	50.419.007,34		
op onderp.	f	89.043.149,26		
Op Effecten	f	87.527.861,55		
Op Goederen en Spec.	"	1.515.287,71		89.043.149,26
Voorschotten a. h. Rijk	.....	.....	"	1.979.080,18
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	64.780.600,—		
Muntmat., Goud	"	325.820.298,38		
	f	390.600.898,38		
Munt, Zilver, enz.	"	24.389.249,34		
Muntmat., Zilver	"	.....		414.990.147,72 ¹⁾
Belegging 1/2 kapitaal, reserves en pensioenfonds	.....	.....	"	25.899.953,42
Gebouwen en Meub. der Bank	.....	.....	"	5.000.000,—
Diverse rekeningen	.....	.....	"	47.371.316,67
	f	872.503.889,85		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds	.....	.....	"	7.199.946,44
Bijzondere reserve	.....	.....	"	8.000.000,—
Pensioenfonds	.....	.....	"	6.742.786,35
Bankbiljetten in omloop	.....	.....	"	812.273.900,—
Bankassignatiën in omloop	.....	.....	"	225.480,22
Rek.-Cour. { Het Rijk f	.....	.....	"	13.077.511,26
saldo's: { Anderen "	.....	.....	"	4.984.265,58
Diverse rekeningen	.....	.....	"	872.503.889,85
	f	84.368.866,16		
Beschikbaar metaalsaldo	.....	.....	"	210.922.165,—

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. ¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
15 Sept. '30	64.781	325.820	812.274	13.303	84.369	50
8 " '30	64.789	325.820	824.353	12.508	79.640	50
2 " '30	64.795	325.820	843.799	17.778	69.943	48
25 Aug. '30	64.808	325.820	799.828	25.071	84.967	50
18 " '30	64.815	325.820	804.067	24.754	83.526	50
11 " '30	64.823	325.820	812.985	18.544	82.999	50
16 Sept. '29	65.605	377.442	812.293	12.898	132.175	56
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schaikist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
15 Sept. 1930	48.436	—	89.043	239.785	47.371
8 " 1930	48.797	—	91.517	234.401	53.010
2 " 1930	48.697	—	115.586	234.352	49.657
25 Aug. 1930	47.421	—	84.291	234.291	44.166
18 " 1930	48.260	—	84.740	234.269	46.625
11 " 1930	48.253	—	86.037	234.185	47.307
16 Sept. 1929	58.396	2.000	100.134	174.482	35.699
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. ²⁾ Sluippost activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dls-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Augustus 1930	4.590	6.094	151	375	2.234	672
1 Juli 1930	4.538	6.082	148	442	2.475	955
1 Juni 1930	4.596	6.473	145	635	2.366	703
1 Mei 1930	4.443	6.413	144	430	2.262	301
1 April 1930	4.402	6.161	133	461	1.875	143
1 Maart 1930	4.456	5.993	129	95	2.249	371
1 Augustus 1929	3.943	6.307	57	227	3.512	918

¹⁾ Sluipst. der activa. ²⁾ Sluipst. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
12 Spt. 1930	168.100	—	264.600	37.300	47.340
6 " 1930	168.300	—	265.200	36.600	47.580
30 Aug. 1930	166.700	—	260.800	39.200	46.700
16 Aug. 1930	138.442	26.648	269.342	40.951	40.973
9 " 1930	138.805	26.664	270.656	42.152	40.345
2 " 1930	139.114	26.452	266.520	43.505	41.556
26 Juli 1930	139.105	24.658	267.411	54.947	34.839
14 Spt. 1929	147.235	23.946	312.167	64.160	20.650
15 Spt. 1928	172.282	14.917	324.106	40.958	41.181
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dts-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
13 Spt. 1930	—	108.600	—	***	56
6 " 1930	—	108.900	—	***	51
30 Aug. 1930	—	109.700	—	***	56
16 Aug. 1930	10.135	31.366	46.494	51.077	53
9 " 1930	10.506	32.133	44.038	51.484	53
2 " 1930	10.461	32.921	39.810	53.530	53
26 Juli 1930	10.652	34.131	42.080	53.545	51
14 Spt. 1929	10.995	35.677	133.025	28.365	45
15 " 1928	13.060	29.765	89.341	49.313	51
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
10 Sept. 1930	156.574	361.326	54.220	5.770	21.641
3 " 1930	155.522	362.983	51.477	6.229	21.559
27 Aug. 1930	155.888	360.868	53.971	6.460	22.187
20 " 1930	155.366	361.791	52.543	6.115	25.434
13 " 1930	154.105	367.379	45.712	6.865	22.744
6 " 1930	153.595	372.978	39.606	7.960	23.614
11 Sept. 1929	136.054	364.959	31.095	3.457	23.716
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
10 Sept. '30	45.911	9.013	67.166	34.137	55.247	50
3 " '30	47.881	7.917	67.427	34.616	52.539	47 ²⁹ / ₃₂
27 Aug. '30	49.141	18.173	62.600	33.799	55.020	48
20 " '30	49.371	21.045	61.665	33.594	53.574	46
13 " '30	54.346	12.256	66.253	34.020	46.736	41 ¹ / ₂
6 " '30	53.146	8.866	61.552	36.787	40.617	37 ¹⁹ / ₁₆
11 Sept. '29	75.687	14.011	66.458	36.513	32.434	27 ¹ / ₂
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wts-sels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
5 Spt. '30	47.478	407	6.832	23.719	18.768	2.836	3.200
29 Aug. '30	47.242	397	6.838	25.233	18.764	2.731	3.200
22 " '30	47.195	396	6.806	24.029	18.802	2.738	3.200
14 " '30	46.952	396	7.055	24.097	18.770	2.752	3.200
6 Spt. '29	39.006	61	7.229	28.140	18.606	2.481	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti-culleren
5 Spt. '30	5.304	1.941	73.453	4.458	5.535	6.928
29 Aug. '30	5.304	2.016	73.677	4.729	5.380	7.734
22 " '30	5.304	1.591	72.017	4.735	5.441	7.688
14 " '30	5.304	1.632	72.679	5.441	5.527	7.310
6 Spt. '29	5.612	1.558	65.781	6.796	6.699	5.689
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan als buit. circ. banken 1)	Deviezen als guld. dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Sept. 1930	2.618,9	149,8	392,1	1.571,9	57,0
30 Aug. 1930	2.618,9	149,8	369,0	1.730,0	212,2
23 " 1930	2.619,0	149,8	356,1	1.346,7	57,1
14 " 1930	2.619,0	149,8	311,1	1.418,1	77,4
7 " 1930	2.619,0	149,8	317,3	1.588,6	55,7
7 Sept. 1929	2.183,3	149,8	320,3	2.472,6	52,2
30 Juli 1914	1.358,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Sept. 1930	102,7	688,1	4.486,2	368,4	225,0
30 Aug. 1930	102,7	655,2	4.707,4	415,6	224,6
23 " 1930	102,7	685,2	4.049,8	600,8	225,0
14 " 1930	100,9	679,4	4.229,1	446,9	222,2
7 " 1930	100,9	684,9	4.398,3	421,7	220,6
7 Sept. 1929	92,8	575,3	4.602,6	471,6	353,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 7 Sept., 30, 23, 14, 7 Aug. '30, 7 Sept. '29, resp. —; —; 49; 49; 13; 35 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissel op het buitenl.						Schatkist	Partic.
11 Sept.	1210	895	68	745	32	311	3.079	11	92
4 "	1210	869	67	751	32	311	3.082	15	126
28 Aug.	1210	872	67	776	31	311	3.056	10	155
21 "	1208	875	67	769	34	311	3.042	34	140
12 "	1208	874	67	776	31	311	3.071	18	133
12 Sept. ¹⁾	1021	553	44	749	44	343	2.644	8	65

1) 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
27 Aug.'30	2.955,9	1.611,2	163,7	193,3	163,3
20 " '30	2.939,0	1.573,5	168,1	196,2	158,9
13 " '30	2.945,3	1.583,1	169,7	190,5	154,3
6 " '30	2.961,2	1.588,5	165,6	205,9	133,6
30 Juli '30	3.005,0	1.590,0	173,2	197,1	130,8
23 " '30	3.024,2	1.595,0	169,8	190,6	150,5
28 Aug.'29	2.962,1	1.632,4	186,9	973,6	156,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
27 Aug.'30	601,9	1.337,2	2.470,1	169,8	77,6	81,9
20 " '30	601,9	1.323,7	2.469,1	169,8	77,4	81,9
13 " '30	606,3	1.333,0	2.463,8	169,8	77,5	82,0
6 " '30	576,2	1.338,8	2.423,4	169,7	78,7	83,1
30 Juli '30	576,4	1.335,1	2.468,9	169,7	78,9	83,5
23 " '30	576,1	1.356,2	2.484,6	169,9	78,7	83,2
28 Aug.'29	145,3	1.829,4	2.347,6	166,7	70,9	75,4

1) Verhouding totale goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totale voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Discontos en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R.	Totaal Deposito's	Waarvan time deposits
20 Aug.'30	44	16.795	6.340	1.807	21.077	7.405
13 " '30	38	16.857	6.235	1.789	21.145	7.394
6 " '30	51	16.906	6.257	1.752	21.086	7.357
30 Juli '30	35	16.945	6.291	1.818	21.259	7.352
23 " '30	32	16.852	6.243	1.824	21.212	7.400
21 Aug.'29	686	16.946	5.488	1.650	19.842	6.730

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

16 September 1930.

Midden vorige week zijn de oogstrapporten gepubliceerd uit de Vereenigde Staten en Canada, welke den toestand per 1 Augustus aangaven. De opbrengst in de Vereenigde Staten van voorjaars-tarwe wordt volgens dat rapport geschat op 240 miljoen bushels, welk cijfer 17 miljoen bushels grooter is dan de schatting van een maand geleden en 12 miljoen bushels grooter dan in het vorige jaar werd geogst. De gezamenlijke opbrengst van winter- en zomertarwe zal volgens de nu gepubliceerde gegevens 838 miljoen bushels bedragen. Een maand geleden was de schatting 820 miljoen bushels en in het vorige jaar was de totale tarwe-opbrengst 806.508.000 bushels. In Canada schat men naar de gegevens op 1 Augustus de opbrengst op 384.769.000 bushels voor geheel Canada tegen een opbrengst van 304.520.000 bushels in het vorige jaar. De laatste officiële Canadeesche schatting wordt door sommigen als te laag beschouwd en velen zijn van meening, dat de opbrengst dichter bij de 400 miljoen bushels zal zijn. Men is in Canada onder gunstige omstandigheden bezig met het darschen en, indien de weersomstandigheden zoo blijven als ze tot nog toe waren, zullen de boeren daarmede spoedig gereed gekomen zijn. Men meent, dat in Manitoba 75 pCt. van den oogst reeds gedorscht is, in Saskatchewan 60 pCt. en in Alberta 35 pCt. Bij het darschen blijkt, dat in verschillende streken de opbrengsten beter zijn dan oorspronkelijk werd verwacht en de kwaliteit geeft reden tot tevredenheid. De aanvoeren aan Canadeesche binnenslandsche markten zijn toegenomen en het schijnt, dat de tarwe met spoed ter markt wordt gebracht. De totale opbrengst van tarwe in de Vereenigde Staten en Canada is ongeveer 110 miljoen bushels groter dan die van beide landen tezamen in het vorige jaar. Deze vermeerdering van de opbrengst is ongeveer gelijk aan de kleinere opbrengsten in Europa buiten Rusland. In dit laatste land moeten de resultaten van den tarwe-oogst beter zijn geweest dan in het vorige jaar het geval was. De cijfers, welke hieromtrent bekend gemaakt worden door de Russische regering, zijn wel niet betrouwbaar, doch men komt tot die conclusie, omdat Rusland sterk aan de markt is en geregeld verkoopen doet. Vooral naar Italië schijnt in de vorige week veel Russische tarwe te zijn verkocht. Men spreekt zelfs van verkoopen van 200.000 ton, welk cijfer echter wel overdreven zal zijn geweest. Dat Rusland echter sterk aan de markt is, blijkt wel uit het groot aantal schepen, dat bevracht wordt om in Russische schepers te laden. De Amerikaanse en Canadeesche verschepers ondervinden sterk concurrentie van dit Russische aanbod en de prijzen aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten werden in de afgelopen week daardoor gedeprimeerd. Het aanbod van Noord-Amerika is ook steeds grooter en er is op het ogenblik geen kwestie van achterhouden van voorraden, zooals in het vorige jaar het geval was. De goede opbrengsten van dit jaar en de overgebleven voorraden van vorige oogsten veroorzaken een dringend aanbod uit Noord-Amerika tot in den loop der afgelopen week weder verlaagde prijzen. Koopers hebben nog steeds weinig vertrouwen in de prijzen en beperken hun inkoop tot hetgeen voor de dadelijke behoefte noodig is. In stoomende partijen en op zeer spoedige afloading kwamen in de afgelopen week vrij belangrijke zaken tot stand, zoowel naar Engeland als naar het Continent. De prijzen aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten liepen bijna dagelijks achteruit en slechts zelden werden iets hogere koersen gemeld. Het slot voor September-tarwe te Chicago was 4 dollarcents per 60 lbs. lager dan een week geleden. October-tarwe te Winnipeg was 4½ dollarcents per 60 lbs. lager. In Argentinië ondergingen de prijzen belangrijke verlagingen. Te Buenos Aires was de markt op 6 en 8 September gesloten. Het slot voor October was 86 cents per 100 KG. lager dan op 5 September. Rosario was op 8 September gesloten en daar was het slot voor October 80 cents per 100 KG. lager dan op 6 September. Uit Europa zijn in de afgelopen week niet veel nieuwe berichten over de oogsten binnengekomen. In de Noordelijke en Scandinavische landen zijn de uitkomsten beter geweest dan het vorige jaar. De opbrengst in Polen wordt geschat op 8.418.000 quarters tegen 7.532.000 quarters in het vorige jaar. In Duitsland meent men nu, dat ten gevolge van de betere weersomstandigheden de opbrengst grooter zal zijn dan de laatste officiële oogstrapporten doen verwachten. In Frankrijk geldt de wettelijke bepaling, dat bij de fabricatie van meel 90 pCt. inlandsche tarwe moet worden gebruikt, waartegen in verschillende deelen van Frankrijk bezwaren beginnen te rijzen en waar vooral in het Zuiden de noodzakelijkheid

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	7/13 Sept. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	7/13 Sept. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	80.000	1.087.460	1.233.220	50	52.162	91.459	1.139.622	1.327.679
Rogge	9.774	312.060	154.349	409	26.354	400	338.414	154.749
Boekweit	953	12.842	15.084	50	1.638	640	14.480	15.724
Mais	31.390	721.862	566.801	8.617	130.219	142.887	852.081	709.688
Gerst	28.616	357.610	320.728	566	22.929	3.137	380.539	323.865
Haver	5.769	132.435	139.993	—	2.812	2.746	135.247	142.739
Lijnzaad	4.071	64.366	107.913	10.734	191.336	247.271	255.702	355.184
Lijnkoek	271	102.353	170.641	—	—	250	102.353	170.891
Tarwemeel	3.799	91.462	60.361	327	28.440	19.077	119.902	79.438
Andere meelsoorten	723	14.162	13.582	655	2.459	—	16.621	13.582

wordt betoogd, het toegelaten percentage buitenlandse tarwe te verhoogen tot 25 pCt. Ook in Nederland begint men ernstig te denken over regeeringsbemoeiingen bij de fabricatie van meel en worden wettelijke bepalingen overwogen, dat een zeker percentage binnenlandsche tarwe moet worden gebruikt. Berichten uit het Zuidelijk half-ronde blijven uitermate gunstig. In Argentinië zijn de verhouders tevreden over de ontwikkeling van de jonge tarweplanten en in sommige streken is lichte regen gevallen. Verdere regen is vooral in het Zuiden en het Oosten gewenscht. De politieke woelingen in Argentinië hebben, nadat de markten korten tijd gesloten zijn geweest, geen invloed gehad en zaken en verschepingen gaan geregeld hun gang. In Australië zijn eveneens verspreide regens gevallen en de vooruitzichten blijven gunstig voor een record-opbrengst. Men spreekt zelfs van een vermoedelijke opbrengst van 200 miljoen bushels, wat voor Australië zeker een zeer groote opbrengst is. Of dit cijfer juist is, valt op het oogenblik natuurlijk niet te zeggen, doch, aangezien de bebouwde oppervlakte dit jaar aanmerkelijk is uitgebreid, is het wel zeer waarschijnlijk, dat bij voortdurende gunstige weersomstandigheden de oogst zeer groot zal zijn. Uit het voorafgaande blijkt, dat van veel zijden overvloedig tarwe wordt aangeboden en dat ook waarschijnlijk in de tweede helft van het nu aangevangen seizoen uit het Zuidelijk half-ronde groote hoeveelheden aangeboden zullen worden. Een hausse-factor in de markt was de vorige week de prijs van maïs in de Vereenigde Staten, welke, ten gevolge van den slechten oogst, hooger is dan van tarwe. Speculanten hebben daarin aanleiding gevonden tarwe te koopen aan de termijnmarkt te Chicago en maïs te verkoopen, doch van veel invloed zijn deze tarwe-aankopen op de prijzen niet geweest.

De in Duitschland voorgestelde maatregelen ter vergroo-ting van het verbruik van rogge zijn aangenomen, doch gevolgen daarvan heeft de markt niet ondervonden. Duitse rogge werd niet aangeboden en is nog niet aan de markt. In de behoefte aan rogge wordt voorzien door Polen, Rusland en de Donaulanden. De prijzen zijn nog verder gedaald en het kost moeite om de aangeboden partijen van de hand te doen. Volgens het laatste officieele oogstbericht wordt in Polen de opbrengst van rogge geschat op 30.636.000 quarters tegen 28.752.000 in het vorige jaar.

De flauwere stemming voor maïs, welke in het einde der voorafgaande week reeds begonnen was, is er in de vorige week niet op verbeterd. Integendeel, de kooplust was in de afgelopen week zeer gering en de prijzen zijn eerst langzaam, later vrij snel, gedaald, waarna ze gedurende de laatste dagen vrijwel stationnair zijn gebleven. Het aanbod van stoomende maïs en op spoedige aflading uit Argentinië en Zuid-Afrika is dringend en, daar de consumptievraag gering is, moesten houders van maïs, die zich van hun partijen wenschten te ontdoen, lage prijzen accepteren. In Plata-maïs zijn het hoofdzakelijk stoomende partijen, welke op de markt drukten, terwijl verschepingen op ruime schaal worden voortgezet. Afrikaansche maïs wordt, zoo-vel in stoomende posities, als ook ter verscheping in de eerstvolgende maanden, dringend aangeboden en ook de Donau is weder met aanbiedingen, ter verscheping in October en November, aan de markt gekomen. Groote zaken zijn in deze laatste maïs-soort nog niet tot stand gekomen, doch de prijzen zijn laag en concurrerend tegen andere maïs-soorten. De berichten over den nieuwen maïs-oogst in Roemenië blijven onveranderd gunstig en volgens de meeste berichten worden de schattingen van het voor uitvoer beschikbare surplus gehandhaafd. In Noord-Amerika is de toestand van den maïs-oogst slecht. Volgens het laatste officieele bericht wordt de opbrengst van maïs geschat op 1.983 miljoen bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 2.622.189.000 bushels. Men verwacht, dat het ge-

volg van dezen kleinen maïs-oogst in de Vereenigde Staten zal zijn, dat andere graansoorten en zelfs tarwe voor voederdoeleinden zullen worden gebruikt om het tekort aan maïs goed te maken.

De opbrengst van gerst in de Vereenigde Staten wordt geschat op 323 miljoen bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 307.105.000 bushels. In Canada is de schatting van de gerst-opbrengst 137.594.000 bushels tegen 102.313.000 bushels in het vorige jaar. Terwijl uit de Vereenigde Staten geen uitvoer van beteekenis van gerst kan worden verwacht in verband met het tekort aan maïs, zijn exporteurs in Canada weder aan de markt gekomen met aanbiedingen van gerst tot prijzen, welke slechts weinig hooger zijn dan die, welke voor Donau- en Russische gerst worden gevraagd. De stemming voor gerst was in de afgelopen week flauw, voornamelijk tengevolge van zeer groote verschepingen uit Rusland en speciaal van den Donau. Het aanbod van stoomende en ladend/geladen gerst is dientengevolge drukkend en de prijzen daalden in de afgelopen week regelmatig, niettegenstaande tot de lagere prijzen goede consumptievraag bestond.

Haver is lusteloos en niettegenstaande ook voor deze graansoort de prijzen verlaagd werden, zijn de omzetten zeer beperkt.

SUIKER.

Ook de afgelopen week verkeerden de verschillende suikermarkten in loome en lusteloze stemming.

In Amerika daalde de waarde voor effectieve ruw-suiker tot 1.14 d. c. & fr. New-York, terwijl daarentegen de noteeringen op de termijnmarkt na afbrokkeling tot het midden der week zich weder ten volle herstelden en zelfs beter sloten. De laatste noteeringen waren: Sept./Oct. 1.12; Dec. 1.20; Jan. 1.23 en Mrt. 1.30.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 50.000 tons, de versmeltingen 50.000 tons tegen 46.000 tons in 1929 en de voorraden 331.000 tons tegen 624.500 tons.

De laatste Cuba statistiek was a.v.

	1930 Tons	1929 Tons	1928 Tons
Cuba productie	4.671.260	5.156.315	4.037.933
Consumptie	80.920	110.315	132.833
Weekontv. afscheephavens...	40.443	44.035	40.324
Totaal sedert 1/1	3.354.903	4.457.601	3.378.933
Weekexporten	47.727	100.484	96.195
Totale export sedert 1/1	2.216.098	3.777.583	2.607.464
Voorraad afscheephavens.....	1.270.810	680.747	772.515
Voorraad binnenland.....	1.403.427	588.399	526.067

In Engeland werd de marktstemming beïnvloed door de gunstige Europeesche bietoogstverwachtingen, waarvan cene verdere daling met 3 d. tot 4½ d. het gevolg was. De slotnoteeringen der Londensche termijnmarkt luiden:

September	Bietsuiker basis 88° fob. Sh.	4/7½
December	" " " " "	4/8½
Januari	Rietsuiker basis 96° cif.	5/6
Maart	" " " " "	5/9
Mei	" " " " "	6/0
Augustus	" " " " "	6/2½

De Importcijfers uit de Board of Trade Statistiek over Augustus waren:

	Aug.		Jan./Aug.	
	1930 Ton	1929 Ton	1930 Ton	1929 Ton
Import Ruwsuiker	215.802	194.631	1.033.638	1.005.776
Preferentials	18.982	29.625	252.634	400.381
Geraffineerd	9.419	5.192	42.986	40.765

Op Java verkochten de V.I.S.P. uit oogst 1930 verdere 82.000 tons Superieur tot f 9 en 5000 tons No. 16 en hoo-

ger tot f 8. De verschepingen gedurende de maand Augustus bedroegen 137.700 tons tegen 304.000 tons in 1929.

Hier te lande was de markt eveneens lusteloos gestemd bij opening, terwijl verder weinig omging bij afbrokelende prijzen. Het slot was in sympathie met het buitenland prijshoudend op de volgende noteringen: Sept. f 7½; Dec. f 7¾; Mrt. f 8¼ en Mei f 8½, alles geboden met verkoopers tot f ½ hooger. De omzet bedroeg 3200 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 10 September 1930.

De voornaamste gebeurtenis op de Amerikaansche katoenmarkt gedurende de afgelopen week was wel de publicatie van het tweede Bureau Rapport op jl. Maandag. De conditie was 53,2 pCt. tegen 62,2 pCt. een maand geleden en 55,4 pCt. verleden jaar. Dit zou, met de aangegeven opbrengst van 153,2 pond per acre, op een productie van 14.340.000 balen wijzen. Tot nu toe zijn 1.878.000 balen gegend, tegen 1.568.000 balen verleden jaar en 957.000 balen in 1928. Daar deze cijfers niet overeenkomstig de algemeene verwachtingen waren, gingen de prijzen verder naar beneden en sloot New-York 38 tot 45 punten lager, terwijl Liverpool 32 tot 37 punten lager noteerde dan het slot van Zaterdag. Gisteren noteerde Mid-American spot in Liverpool een prijs van 6,18 d. een cijfer, dat wij sedert September 1915 niet gehad hebben. De Liverpoolmarkt sloot gisteren 4 tot 5 punten hooger; New-York 6—13 punten. Egyptische katoen was gisteren eveneens flauwer en noteerde FGF Sakel 9.95 d. de laagste prijs sedert December 1915. Locoverkopen in Liverpool bedroegen de vorige week 24.020 balen, waarvan slechts 8560 balen Amerikaansche katoen, of bijna een derde, terwijl aanvoeren van Zuid-Amerika tot 10.840 balen stegen.

In de Amerikaansche garenmarkt is weinig te doen. Op jl. Maandag was er echter meer vraag en ging er waarschijnlijk in verband met het op handen zijnde Bureau-Rapport slechts op bescheiden schaal wat om, zoowel in grove als medionummers twist en weftcops, als in de betere soorten ringtwist. Gisteren waren er maar weinig spinners, die nog iets goeds te zeggen hadden, daar de daling in prijzen van het ruwe materiaal zaken tegenhielden. In Egyptische garens valt weinig nieuws te melden. De productie schijnt grooter dan de afname te zijn en over het algemeen was er weinig activiteit onder koopers, hoe-

wel hier en daar enkele individueele spinners rapporteerden, dat er in den laatsten tijd meer zaken gedaan werden.

De flauwe stemming van katoen heeft de kans op een onmiddellijke verbetering van de doekmarkt geheel bedorven. In het begin van de week heerschte er over het algemeen een gezondere stemming op de markt. Ofschoon Indië nog niet koopt, toont men daar toch meer belangstelling en hoopt men, dat men daar spoedig door de politieke moeilijkheden heen zal zijn. Ofschoon men geregeld naar prijzen informeert, blijven zaken kalm en zijn er geen belangrijke transacties tot stand gekomen. Naar onze meening, zijn de vooruitzichten voor de buitenlandse markten gunstiger, doch houden wij er niet van ons aan voorspellingen te wagen.

Liverpoolnoteeringen	Oost. koersen	2 Spt.	9 Spt.
		3 Spt.	10 Spt.
F.G.F. Sakellaridis	10,25	10,20	T.T. op Br.-Indië 1/5¼ 1/5¼
G.F. No. 1 Oomra	3,20	3,35	T.T. op Hongkong 1/3¼ 1/3¼
			T.T. op Shanghai 1/6¼ 1/7¼

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 5 Sept. '30	Overeenkomstige periode	
		1929	1928
Ontvangsten Gulf-Havens.	914	672	467
„ Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	67	59	47
„ „ 't Vasteland etc.	294	458	317
„ „ het Orient....	64	81	66

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	5 Sept. '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	1964	713	526
Binnenland	592	239	251
New York	237	105	18
New Orleans	314	68	81
Liverpool	203	293	356

KOFFIE.

De markt was in de afgelopen week vrij vast. De wisselkoers in Brazilië liep nog ruim 2¼ pCt. open kwam daardoor op 53/32 d. In overeenstemming hiermede liepen de

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE		ROGGE		MAIS		GERST		LIJNZAAD		STEENKOLEN		PETROLEUM		IJZER		KOPER	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	Sh.	%	£ s.	%
1925	17,20	100,0	13,07½	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73/-	100,0	62,1/6	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,7	1,89	112,5	86/6	118,5	58,1/-	93,5
1927	14,75	85,8	12,47½	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	11,25	104,2	1,30	77,4	73/-	100,0	55,14/-	89,7
1928	13,47½	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	10,10	93,5	1,20	71,4	66/-	90,4	63,16/-	102,8
1929	12,25	71,2	10,87½	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	11,40	105,6	1,23	73,2	70/6	96,6	75,14/-	121,9
Januari 1928	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62,-/-	99,9
Februari	13,80	80,2	12,87½	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61,12/-	99,2
Maart	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61,3/6	98,6
April	15,30	88,9	14,97½	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61,14/6	99,4
Mei	15,30	88,9	15,47½	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62,15/-	101,1
Juni	14,37½	83,6	14,27½	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63,17/-	102,9
Juli	14,25	82,8	13,07½	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62,18/-	101,3
Augustus	12,00	69,8	12,62½	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62,10/6	100,7
September	11,65	67,7	11,57½	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63,8/-	102,1
October	12,27½	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65,12/-	105,7
November	12,32½	71,7	12,07½	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67,18/-	109,4
December	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70,3/-	113,0
Januari 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75,10/6	121,7
Februari	12,72½	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,1	78,-/6	125,7
Maart	12,65	73,5	12,62½	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89,8/-	144,0
April	12,12½	70,5	11,62½	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82,17/6	133,5
Mei	11,12½	64,1	10,57½	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75,4/6	121,2
Juni	10,87½	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74,11/-	120,1
Juli	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,12/6	117,0
Augustus	13,12½	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73,17/-	119,0
September	12,62½	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	71,19/-	120,7
October	12,10	70,4	9,87½	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,16/-	117,3
November	11,77½	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	11,35	105,1	1,30	77,4	72/6	99,3	70,5/-	113,2
December	12,62½	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68,6/6	110,1
Januari 1930	12,67½	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	11,75	108,8	1,21	72,0	72/6	99,3	71,9/6	115,4
Februari	11,72½	68,2	8,17½	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	11,75	108,8	1,11	66,1	72/6	99,3	71,12/6	115,4
Maart	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	11,55	106,9	1,11	66,1	70/-	95,9	68,19/6	111,1
April	11,17½	65,0	7,62½	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	11,35	105,1	1,16	69,3	67/6	92,5	61,3/-	98,5
Mei	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	11,35	105,1	1,18	70,5	67/6	92,5	53,9/-	86,1
Juni	10,05	58,4	5,17½	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	11,35	105,1	1,18	70,5	67/6	92,5	50,1/6	80,7
Juli	9,55	55,5	5,82½	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	11,35	105,1	1,18	70,5	67/6	92,5	48,2/-	77,5
Augustus	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	11,35	105,1	1,18	70,5	65/-	89,0	47,15/-	76,9
1 September	9,-	52,3	5,75	44,0	139,00	60,0	114,00	48,3	332,00	71,8	11,35	105,1	1,18	70,5	63/6	87,1	47,12/6	76,7
8 "	9,-	52,3	5,50	42,1	134,00	57,9	107,00	45,3	345,00	74,6	11,35	105,1	1,18	70,5	63/6	87,1	47,-/6	75,7
15 "	8,50	49,4	5,25	40,2	128,00	55,3	96,00	40,7	329,00	71,1	11,35	105,1	1,18	70,5	63/6	87,1	47,-/6	75,7

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659), pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van

kost- en vracht aanbiedingen van Santos en Rio bij de meeste afladers nog ongeveer 1/6 per cwt. op, terwijl die van Victoria dooreengenomen 1/3 stegen. Of de stijging, die in de laatste 14 dagen voor Santos 4/- a 4/6, voor Rio 3/- a 3/6 en voor Victoria 2/6 a 3/6 heeft bedragen, voorloopig stand houden zal, moet worden afgewacht. In hoofdzaak zal dit natuurlijk afhangen van de houding van den wisselkoers. Betreffende reeds vroeger te dezer plaatse vermeldde geruchten over een nieuwe groote leening, die Brazilië gesloten zou hebben ter stabilisering van den koers onder verpanding van federale spoorwegen, is nog altijd geen bevestiging ontvangen, doch de vaste stemming van de laatste dagen spreekt naar het oordeel van velen wel voor de waarschijnlijkheid hiervan. Overigens wordt de toekomst er niet veel helderder door. In de eerste plaats wijzen berichten uit Santos weder op een grooten volgenden oogst tengevoel van zeer gunstige vooruitzichten voor den laatsten (September-) bloesem en het algeheel uitblijven van vorstschade en in de tweede plaats wordt het reeds alom bestaande wantrouwen zoo mogelijk nog versterkt door de omstandigheid, dat het Verdedigings-Instituut van Sao Paulo (of de Federale Regeering of de Regeering van Sao Paulo) in den laatsten tijd telkens door koopders de markt heeft gesteund, niettegenstaande onder de conditiën van de in dit voorjaar gesloten leening van £ 20 miljoen de bepaling voorkwam, dat het Instituut zich verder van kunstmatig ingrijpen in de prijsontwikkeling zou onthouden.

Aan de loco-markt was de afzét wel iets beter dan in den laatsten tijd het geval was geweest. De officieele noteringen bleven gehandhaafd op 34 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 28 ct. voor Robusta.

Aan de termijnmarkt liepen de noteringen voor de dichtbijzijnde maanden 3/4 a 1 ct. per 1/2 K.G. op en voor de verder verwijderde maanden slechts 1/2 ct. Dinsdag 16 dezer des voormiddags waren zij als volgt: September 22 1/2, December 20 7/8, Maart 20, Mei 19 1/4, September 19 1/2 ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 49/6 a 51/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 52/- a 54/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 33/3 a 34/6.

Nederlandsch-Indië was met de verschillende ongewaschen Robusta-soorten bijna geheel onveranderd, doch voor Robusta W.I.B. eer iets hooger. De prijzen in de eerste hand zijn op het oogenblik als volgt:

Palembang Robusta, September-verscheping, 16 ct.; Benkoelen Robusta, September-verscheping, 16 1/2 ct.; Mandheling Robusta, September-verscheping, 18 1/4 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, September-verscheping, 25 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
15 Sept.	\$ 6,70	\$ 6,59	\$ 6,23	\$ 6,13
8 "	" 6,28	" 6,23	" 6,—	" 5,94
29 Aug.	" 5,45	" 5,55	" 5,50	" 5,53
25 "	" 5,55	" 5,45	" 5,44	" 5,40

Rotterdam, 9 September 1930.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
15 Sept. 1930	295.000	13.425	1.215.000	21.000	448/512 P.
8 " 1930	263.000	12.925	1.113.000	21.000	440 ⁰⁰ /512 "
1 " 1930	261.000	12.250	1.116.000	21.000	440 ⁰⁰ /512 "
15 Sept. 1929	291.000	24.500	829.000	33.500	540 ⁰⁰ /512 "

¹⁾ In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli
13 Sept. 1930 ..	72.000	599.000	216.000	2.376.000
13 Sept. 1929 ..	71.000	644.000	189.000	1.619.000

THEE.

Van de theemarkt in de afgelooopen week valt ditmaal een minder somber geluid te vernemen. Van verder afbrokkelende prijzen was in de laatste veiling te Amsterdam geen sprake meer. Slechts enkele „fancy”-theeën verloren in prijs, doch overigens liepen vrijwel alle sorteringen en vooral de bladsorteringen 1—4 cts. duurder, terwijl praktisch het geheele aanbod van de hand ging.

VAN. GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Col- onial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0	100,0	100,0
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9	92,9	92,9
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,12 ⁵	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	95,4	95,4	95,4	95,4
227.5/-	96,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	-1/10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	96,4	96,4	96,4	96,4
203.15/6	77,8	19,15	82,4	39,—	70,9	25,25	85,6	-1/10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	91,5	91,5	91,5	91,5
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,37 ⁶	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7	98,7	98,7	98,7
233.10/6	99,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8	96,8	96,8	96,8
233.17/6	99,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,87 ⁶	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	98,1	98,1	98,1
234.6/-	99,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3	16,87 ⁶	90,0	47	76,6	74,25	92,6	98,1	98,1	98,1	98,1
230.19/-	98,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,62 ⁶	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1	98,1	98,1	98,1
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	98,7	98,7	98,7
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	95,5	95,5	95,5
211.18/-	80,9	19,30	83,0	41,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9	92,9	92,9	92,9
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9	15,87 ⁶	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5	93,5	93,5	93,5
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7	14,62 ⁶	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2	94,2	94,2	94,2
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5	95,5	95,5	95,5
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9	13,92 ⁶	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5	95,5	95,5	95,5
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9	13,77 ⁶	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	94,2	94,2	94,2
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,37 ⁶	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2	94,2	94,2	94,2
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8	94,8	94,8	94,8
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-1/10,5	29,5	13,37 ⁶	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9	92,9	92,9	92,9
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-1/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	91,6	91,6	91,6
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-1/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0	91,0	91,0	91,0
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,42 ⁶	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	91,0	91,0	91,0
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-1/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	91,6	91,6	91,6
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-1/10,125	28,4	13,47 ⁶	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	91,0	91,0	91,0
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	80,0	66	78,1	90,3	90,3	90,3	90,3
182.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4	88,4	88,4	88,4
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-8	22,5	12,07 ⁶	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	87,1	87,1	87,1	87,1
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-7,375	20,7	11,67 ⁶	62,3	35	57,0	60,50	71,6	84,5	84,5	84,5	84,5
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	81,3	81,3	81,3	81,3
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	78,7	78,7	78,7	78,7
161.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	70,4	78,7	78,7	78,7	78,7	78,7
145.-/6	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	76,1	76,1	76,1	76,1
136.4/6	52,0	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-6,125	17,2	9,77 ⁶	52,1	33	53,8	58	68,6	76,1	76,1	76,1	76,1
134.17/6	51,5	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	-5,625	15,8	9,27 ⁶	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	74,2	74,2	74,2	74,2
135.5/6	51,7	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	73,5	73,5	73,5	73,5
133.15/-	51,1	11,65 ⁵	50,1 ⁵	27,25 ⁷	49,5 ⁷	16,00 ⁷	54,2 ⁷	-4,75	13,3	8,62 ⁶	46,0	28	45,6	55,50 ⁶	65,7 ⁶				
133.12/6	51,0	11,05 ⁶	47,5 ⁶	27,25 ⁸	49,5 ⁸	16,00 ⁸	54,2 ⁸	-3,9375	11,1	8,25	44,0	28	45,6						
134.-/6	51,2							-14,0625	11,4	8,—	42,7	28	45,6						

de huidige officieele noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74 1/2 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ²⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). ³⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ^{4)</}

In hoeverre van een kentering op de theemarkt kan worden gesproken, zullen de volgende weken eerst uitwijzen, doch de stemming was meer hoopvol dan wij haar in maanden hebben gekend.

Toch waren de statistische cijfers in het bijzonder van de Londensche voorraden nog lang niet gunstig, terwijl ook de uitvoer uit Noordelijk Britsch-Indië nog steeds zeer hoog blijft. Daartegenover staat, dat de Noordelijk Britsch-Indische oogst tot ulto. Augustus 191½ miljoen lbs. zou hebben bedragen, tegen 216 miljoen lbs. in 1929. Hoewel hiervan in de uitvoercijfers nog practisch niets tot uitdrukking is gekomen, heeft de markt reeds bij voorbaat gereageerd op deze oogstvermindering.

Het aanbod in de Java- en Sumatra-veiling te Amsterdam zal voorloopig nog gering blijven, in verband met de oogst-bepierking en de felle droogte, die vooral op Java heeft geheerscht.

In de volgende veiling, te houden op 25 September a.s., zal het aanbod dan ook slechts ca. 9.000 kn. bedragen.

Volgens telegrafisch bericht aan de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië bedroeg de uitvoer van Java gedurende Augustus 3.834.000 KG. tegen 3.893.000 K.G. in 1929.

Over Januari-Augustus bedroegen de cijfers 41.000.000 KG. voor dit jaar, en 42½ miljoen KG. over verleden jaar. Amsterdam, 15 September 1930.

COPRA.

De markt was aanvankelijk, tengevolge van berichten omtrent Amerikaansche inkoop in Nederl.-Indië, zeer vast gestemd.

Marseille accepteerde Copra tot vrijwel elken prijs.

Toch duurde de vastheid niet lang, want toen verkoopters iets ruimer offereerden, trokken koopers zich geheel terug.

Het slot is lusteloos met eerder meer drang tot verkoopen.

De noteringen zijn:

Nederl.-Indische f.m.s., aflading	September	.....	f 20%
" " " " "	October	.....	" 20 ⁵ / ₁₆
" " " " "	November	.....	" 20 ⁷ / ₁₆
Nederl.-Indische Mixed, "	Aug./Sept.	.....	" 19 ⁷ / ₈
" " " " "	Sept./Oct.	.....	" 19 ⁷ / ₈

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Gedurende de afgelopen week was de markt over het algemeen flauw en hoewel aan het einde der week iets meer belangstelling getoond werd, bleven de vrachten toch op een zeer laag peil.

Van *Montreal* werd voor zeer prompt laden \$ 0.12 betaald naar West-Italië met de optie Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0.09 en voor verschepping eind September/begin October naar Antwerpen of Rotterdam \$ 0.09½ optie Havre/Duinkerken \$ 0.10. Voor aflading in October naar de Middellandsche Zee direct is afgesloten tegen \$ 0.13%. Er is een geringe belangstelling voor verdere tonnage op dezelfde condities; definitieve orders zijn er evenwel niet, zoomin als van de Northern range of de Golf havens.

Van de *North Pacific* valt eenige verbetering te constateren. Nadat van Vancouver drie booten van 7000/8000 ton zijn bevracht naar U.K./Continent tegen 22/6 en een boot van dezelfde grootte en in dezelfde positie naar Antwerpen of Rotterdam tegen 22/-, namen bevrachters twee groote October booten op tegen 23/- naar U.K./Continent met volle opties.

La Plata Rivier. Deze markt is de geheele week zeer flauw geweest, wat gedeeltelijk aan den thans heerschenden politieken toestand moet worden toegeschreven. Slechts 8 booten werden afgesloten. Voor booten tot 7000 ton werd 18/6 betaald van de Bovenrivier naar U.K./Continent, minus 6 d. naar Rotterdam of Antwerpen, terwijl van Bahia Blanca een September boot van 7300 ton is afgesloten tegen 16/- naar Antwerpen of Rotterdam, optie Londen 16/9, optie Londen en Antwerpen of Rotterdam 17/6. Voor aflading in het nieuwe seizoen is een boot van 6500 ton per 20 Jan./20 Febr. bevracht van de Bovenrivier naar U.K./Continent, Gibraltar/Hamburg range tegen 20/- met een reductie van 6 d. naar Bordeaux/Hamburg of Bristol kanaal en een verdere reductie van 6 d. naar Antwerpen, Rotterdam of Amsterdam.

Salpeter van Chili. Een goede vraag naar tramp-booten bleef aanhouden. Afgesloten werd: voor October op basis van 22/- Bordeaux/Hamburg range voor eind November/December tegen 22/6 en voor December/Januari tegen 22/9, in de meeste gevallen met opties Spanje, Middellandsche Zee en Bergen/Malmö, Denemarken, Stettin en Gdynia. Bevrachters zijn open voor verdere tonnage en willen betalen voor Nov./Dec. booten van handige grootte 23/- met de Scandinavische opties tegen 2/- extra.

Sinds ons laatste rapport werd niet minder dan 55000 ton lijnruimte geboekt tegen de onveranderde vracht van 21/- voor maandelijksche verscheppingen tot eind April naar Duinkerken/Hamburg range, terwijl voor Dec./Jan./Febr. partijen naar de volle range U.K./Continent de basis vracht van 22/- betaald werd. Ook werd een zeilschip van 3000 ton per October bevracht naar Bremen of Hamburg tegen 16/- met opties. Totaal hebben bevrachters nu al 600.000 ton gesloten voor verschepping van af Juni en later.

Suiker van West-Indië. Voor October booten van 7000/7500 ton werd van Cuba naar U.K./Continent 13/6 tot 14/- betaald, terwijl voor een boot van 3800 ton in dezelfde positie 14/6 is betaald van San Domingo. Voor Nov. werd een 5000 tons boot bevracht van Cuba naar U.K./Continent tegen 14/6. Een geringe vraag op dezelfde condities blijft aanhouden.

Het Oosten. De vraag van deze richting bleef gering, doch de vrachtcijfers bleven vast tengevolge van het aanhoudende tekort aan scheepsruimte; zoo werd bijv. voor 2000 ton rijst per Nov./Dec. van Saigoen naar Havre/Hamburg range 25/- betaald naar één haven, 25/9 twee loshavens.

Voor maïs van Zuid-Afrika werd October ruimte opgenomen van Durban naar Antwerpen of Rotterdam tegen 16/6, optie Hamburg of Duinkerken 16/9, terwijl voor October/November een boot werd bevracht van Durban of Kaapstad naar U.K./Continent tegen 17/9.

Donau en Zwart Zee. Van deze richting bleef een levendige vraag aanhouden, terwijl de vrachten nog iets meer opliepen.

Van den Donau werden verscheidene booten in alle posities tot midden November opgenomen. 15/3 werd toegestaan voor booten tot 6000 ton naar Antwerpen/Hamburg range, terwijl booten van 8000 en zelfs 10.000 ton liefhebbers vonden tegen 14/9 naar dezelfde losrange. Ook van de Zwarte Zee werden groote zaken gedaan voor September/October. Voor groote booten per September werd de hoogere vracht van 12/- betaald basis Continent en 11/9 voor October. De goede vraag blijft aanhouden.

Middellandsche Zee. Voor fosfaat is de vraag iets beter en in sommige gevallen gingen de vrachten 3 tot 6 d. omhoog. Voor erts blijft de vraag naar scheepsruimte evenwel gering.

Bevracht werden o.m. de volgende erts-ladingen: Setubal/Antwerpen 4/9, Cartagena/Port Talbot 6/3, Almeria Pier/Rotterdam of Vlaardingen 4/7½, Bougie/Antwerpen 6/9, Bona/Glasgow 5/9, Melilla/Duinkerken 5/7½, Huelva/Rotterdam 4/7½ (4 groote booten), Antwerpen 6/-, Gent 7/9, en Stettin 8/- voor 2400 tonner en 8/3 voor 2200 tonner, terwijl voor fosfaat betaald werd: Sfax/Duinkerken 5/4½, Drogheda 11/- en Huelva 8/-.

Van *Noord-Spanje* valt geenerlei verbetering te constateren. Van Bilbao naar Cardiff werd een kleine prompte erts-lading bevracht tegen 5/- voor October is de vraag beperkt tot de volgende ladingen Bilbao/Rotterdam 4000 ton 4/1½, IJmuiden 3500 ton 4/4½ en Santander/Grangemouth 2500 ton 4/9.

Kolen van Groot-Brittannië. Er is nog altijd geen uitzicht op verbetering van den kolen export, de vraag naar scheepsruimte is derhalve beperkt. Door het overvloedig aanbod van scheepsruimte zijn de vrachten dus gemakkelijker. Afgesloten werd: van Zuid-Wales naar Rouaan 3/6, Huelva 7/-, Genua 6/6, Venetië 7/6, Piraeus 7/-, Beyrouit 8/-, Alexandrië 7/-, Port-Said 6/9, Madeira 7/4½, Rio de Janeiro 10/-, Buenos Aires 10/9, Cape Town/Durban/Simons-town 5/-, twee, 5/6 drie havens, met vrij lossen, en havens noorden V.S. 7/- en Montreal of Quebec 6/9, en van de Oostkust naar Gefle 4/10½, Horsens 4/6, Stungsund 4/9, Hamburg 3/3, Rotterdam 3/6, Rouaan 3/4½, Lissabon 7/-, Algiers 7/-, Genua 6/3, St. Vincent C.V. 7/9 en Monte Video 11/3.

RIJNVAART.

Week van 7 t/m. 13 September 1930.

De aanvoeren van zeezijde bleven onveranderd. Bij weinig vraag bleef de ruimte overvloedig beschikbaar. De erts-vrachten bleven onveranderd genoteerd voor: Ruhrhavens: f 0.25—f 0.35 per last met resp. 4 en 8 losdagen; Grimberg: f 0.32½—f 0.42½ per last met resp. 4 en 8 losdagen. Voor den Bovenrijn was matig vraag. Men betaalde voor ruwe producten ca. f 0.50 ad f 0.60 per last.

M. E. VREDE — ROTTERDAM

ACCOUNTANT — LID V. N. A.
MATHENESSERLAAN 231. TELEF. 30840

Accountancy, Boekhouding, Belastingzaken